

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΝΑ΄

Δευτέρα 1 Ιουνίου 2020

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 13917
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 13917

##### Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

α) Προς τον Υπουργό Οικονομικών:

- i. με θέμα: «Επιτακτική η αλλαγή των κριτηρίων και η αύξηση του συνολικού διαθέσιμου ποσού της επιστρεπτέας προκαταβολής στις επιχειρήσεις», σελ. 13917
- ii. με θέμα: «Αμυντική βιομηχανία», σελ. 13919
- iii. με θέμα: «Απαράδεκτη και άδικη διακριτή μισθολογική μεταχείριση σε βάρος των εργαζομένων των επιχειρήσεων του άρθρου 40 του ν. 4440/2016», σελ. 13929
- iv. με θέμα: «Υπαγωγή στα μέτρα στήριξης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εποχικά στην τουριστική περίοδο, αλλά οι ΚΑΔ τους δεν συμπεριλαμβάνονται στις πληττόμενες», σελ. 13930

β) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

- i. με θέμα: «Σχέδιο απορρόφησης της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου (ΔΕΠΑ) Διεθνών από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ)», σελ. 13922
- ii. με θέμα: «Περιβαλλοντική καταστροφή στην παραλία Κουκουναριές από τουριστική επιχείρηση», σελ. 13923
- iii. με θέμα: «Η Κυβέρνηση έχει συμφωνήσει σε νέα ΝΟΜΕ μέχρι να κλείσουν οι λιγνιτικές μονάδες;», σελ. 13924
- iv. με θέμα: «Εργοστάσιο καύσης σκουπιδιών στον Βόλο κατά παράβαση Ευρωπαϊκών Οδηγιών», σελ. 13927

#### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ

ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 13917 - 13932

#### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 13917

##### Β. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 13923, 13924, 13927, 13928  
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. , σελ. 13917, 13918  
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , σελ. 13919, 13920, 13930, 13931, 13932  
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ. , σελ. 13922, 13923  
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. , σελ. 13929, 13931, 13932  
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ. , σελ. 13918, 13919, 13920, 13921  
ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ Λ. , σελ. 13929, 13930  
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. , σελ. 13924, 13926, 13927  
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ. , σελ. 13922, 13923, 13924, 13925, 13926, 13927, 13928

# ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΝΑ'

Δευτέρα 1 Ιουνίου 2020

Αθήνα, σήμερα την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 2020, ημέρα Δευτέρα και ώρα 18.03' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Η' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 29-5-2020 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΡΝ' συνεδριάσεώς του, της Παρασκευής 29 Μαΐου 2020, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Κύρωση α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» και άλλες διατάξεις».)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

## ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν σήμερα είναι οι εξής:

Οι με αριθμό 728-25/5/2020 και 729-25/5/2020 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χρήστο Σταϊκούρα.

Οι με αριθμό 719-22/5/2020, 725-24/5/2020, 726-24/5/2020 και 742-25/5/2020 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη.

Η με αριθμό 738-25/5/2020 επίκαιρη ερώτηση και η με αριθμό 5583-7/4/2020 ερώτηση κατά άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη.

Πριν ξεκινήσουμε θα σας παρακαλέσω να είστε συνεπείς στον χρόνο σας, όσον αφορά τις ερωτήσεις -ο χρόνος της ερώτησης είναι δύο λεπτά με μια μικρή ανοχή- αλλά και όσον αφορά τις απαντήσεις, ώστε να μπορέσουμε να τελειώσουμε γρήγορα γιατί είναι πάρα πολλές οι ερωτήσεις.

Ξεκινούμε, λοιπόν, με τη δεύτερη με αριθμό 728/25-5-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηλείας του Κινήματος Αλλαγής κ. Μιχάλη Κατρίνη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Επιτακτική η αλλαγή των κριτηρίων και

η αύξηση του συνολικού διαθέσιμου ποσού της επιστρεπτέας προκαταβολής στις επιχειρήσεις».

Θα απαντήσει ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας.

Κυρία Κατρίνη, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σύμφωνα με την ΕΣΣΕ και τη ΓΣΕΒΕΕ σχεδόν οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις είναι πλήρως αποκλεισμένες από τα εργαλεία ρευστότητας που έχει εξαγγείλει μέχρι στιγμής η Κυβέρνηση. Μιλώ κυρίως για το ΤΕΠΙΧ ΙΙ και το Ταμείο Εγγυοδοσίας. Εσείς είπατε την Παρασκευή ότι 800 εκατομμύρια έχουν εκταμειωθεί μέσω του ΤΕΠΙΧ ΙΙ χωρίς να ξέρει κανείς σε ποιους έχουν πάει και με ποια κριτήρια. Την ίδια στιγμή η Κυβέρνηση λέει ότι θα φτιάξει εκ των υστέρων παρατηρητήριο ρευστότητας για να δει πού πήγαν τα χρήματα.

Όπως γνωρίζετε, στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ ζητούσαν οι τράπεζες είτε εμ-πράγματος εξασφαλίσεις είτε ακόμα και 100% cash collateral καθιστώντας απαγορευτική οποιαδήποτε αίτηση μικρομεσαίου επιχειρηματία. Τα κριτήρια τραπεζικής ενημερότητας, ασφαλιστικής ενημερότητας, φορολογικής ενημερότητας αποτελούν εκ του αποτελέσματος απροσπέλαστα εμπόδια για την πλειοψηφία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας.

Δυστυχώς φαίνεται ότι η Νέα Δημοκρατία ξέχασε ότι η επιχειρηματικότητα αλλά και οι επαγγελματίες έζησαν πέντε χρόνια φορολογικής λαίλαπας, καθιστώντας δυστυχώς μια πραγματικότητα το να αφήσουν κάποιες υποχρεώσεις ανεκπλήρωτες. Επειδή, λοιπόν, στην επιστρεπτέα προκαταβολή τίποτα από όλα αυτά, φορολογική, ασφαλιστική και τραπεζική ενημερότητα, δεν αποτελεί προαπαιτούμενο και μπορούν να ενταχθούν όλες οι επιχειρήσεις και οι μη πληττόμενες, καθώς είναι ευνοϊκοί οι όροι αποπληρωμής με χαμηλό επιτόκιο, είναι ένα μέτρο το οποίο θα μπορούσε πραγματικά να βοηθήσει και είναι στην πράξη ο μοναδικός τρόπος στήριξης της μικρομεσαίας επιχείρησης σήμερα από την πολιτεία για την αποφυγή «λουκέτου».

Βεβαίως, στην πρώτη φάση, όπως είπατε και εσείς, δόθηκαν 580 εκατομμύρια σε περίπου πενήντα χιλιάδες πεντακόσιες επιχειρήσεις. Αποκλείστηκαν περίπου εκατό χιλιάδες επιχειρήσεις. Ατομικές επιχειρήσεις χωρίς προσωπικό δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν. Η επιστρεπτέα στην πρώτη φάση δόθηκε καθυστερημένα πενήντα μέρες μετά την ψήφιση και σχεδόν δύο εβδομάδες αφού είχε ανοίξει η αγορά, ενώ ήταν απαραίτητο ως κεφάλαιο κίνησης για να μπορέσουν οι επαγγελματίες να αποπληρώσουν τα εμπορεύματα που έμειναν απούλητα και να προμηθευτούν εμπορεύματα για τη νέα σεζόν και την επανεκκίνηση της αγοράς. Διότι καταλαβαίνετε ότι μαγαζιά χωρίς εμπόρευμα είναι κλειστά μαγαζιά.

Σας ρωτώ, λοιπόν, κύριε Υπουργέ: θα συμπεριλάβετε και τις ατομικές επιχειρήσεις χωρίς προσωπικό στους δικαιούχους της ενίσχυσης μειώνοντας τα ελάχιστα ποσοστά μείωσης εσόδων και λαμβάνοντας υπ' όψιν και τον Απρίλιο και τον Μάιο στο χρονικό διάστημα που θα αποτελέσει στοιχείο σύγκρισης;

Δεύτερον, με δεδομένο ότι οι ενισχύσεις που θα κατευθυνθούν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλύπτονται από πόρους του ΕΣΠΑ για την επιστρεπτέα προκαταβολή από το ΕΠΑΝΕΚ, θα αυξήσετε σε τουλάχιστον 3 δισεκατομμύρια ευρώ το συνολικά διατιθέμενο ποσό, δίνοντας όμως προτεραιότητα σε όσους μέχρι σήμερα δεν έχουν λάβει κάποια ενίσχυση, είτε από την πρώτη φάση επιστρεπτέας προκαταβολής είτε από τα εργαλεία ρευστότητας μέσω τραπεζών;

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, η Κυβέρνηση έχει αποδείξει ότι αντιμετωπίζει τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού με υπευθυνότητα και αποτελεσματικότητα. Αποδεικνύεται ότι διαθέτει συνολικό σχέδιο για τη στήριξη της οικονομίας, σχέδιο συνεκτικό και δυναμικό. Σχέδιο που ξεδιπλώνεται μεθοδικά και αποτελεσματικά αλλά και αποφασιστικά, με σημαντικές εμπροσθοβαρείς δράσεις σε τέσσερις φάσεις, με βασικούς στόχους την ενίσχυση της δημόσιας υγείας, την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων και την κοινωνική συνοχή.

Βασικός πυλώνας στήριξης των επιχειρήσεων στην παρούσα φάση της κρίσης υπήρξε πράγματι το μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής. Θα μιλήσω στην πρωτολογία μου για την επιστρεπτέα προκαταβολή 1 και στη συνέχεια για την επιστρεπτέα προκαταβολή 2, δίνοντας πολύ περισσότερα στοιχεία.

Το μέτρο αυτό, το οποίο εγκρίθηκε άμεσα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, απευθυνόταν κατά κύριο λόγο σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και αφορούσε σε όλους τους κλάδους της οικονομίας που πλήττονται. Είχε ως βασική στόχευση τη στήριξη επιχειρήσεων που δεν έχουν, όπως πολύ σωστά είπατε, ευκολία πρόσβασης στον τραπεζικό δανεισμό, ώστε να μπορέσουν αυτές να διατηρήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Προστάτευε τους εργαζόμενους, αφού οι ωφελούμενες επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό προσωπικού για επτά μήνες. Παρέχει περίοδο χάριτος μέχρι το τέλος του 2021 και στη συνέχεια ασάντα ισόποσες δόσεις με πολύ χαμηλό επιτόκιο. Η δε χρηματοδότηση είναι ακατάχρηστη, αφορολόγητη και μη συμψηφιστέα. Αυτά είναι τα δεδομένα.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι: το μέτρο πέτυχε; Και η απάντηση είναι: ναι, το μέτρο πέτυχε. Σε περισσότερες από πενήντα μία χιλιάδες επιχειρήσεις, όπως πολύ σωστά είπατε, πιστώθηκαν σημαντικά χρηματικά ποσά ύψους 580 εκατομμυρίων ευρώ, δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου 11.000 ευρώ ανά επιχείρηση.

Ακούστε τώρα τα στατιστικά, τα οποία για πρώτη φορά τα παρουσιάζουμε. Από αυτές, επτά χιλιάδες τετρακόσιες τριάντα επτά επιχειρήσεις δεν έχουν εργαζόμενους, είκοσι εννέα χιλιάδες εξακόσιες εξήντα τέσσερις επιχειρήσεις έχουν από έναν έως πέντε εργαζόμενους και έντεκα χιλιάδες διακόσιες έντεκα επιχειρήσεις διαθέτουν από έξι έως είκοσι εργαζόμενους. Δηλαδή, για να το πούμε με ποσοστά, το 58% του συνόλου των βοηθούμενων επιχειρήσεων διαθέτει από έναν έως πέντε εργαζόμενους. Άρα ακουμπήσαμε ακριβώς τη μικρή επιχειρηματικότητα. Το 94% έχει μέχρι είκοσι εργαζόμενους, αποδεικνύοντας και αυτό ότι βοηθήσαμε και τη μικρή και τη μεσαία επιχειρηματικότητα. Μάλιστα, επιχειρήσεις από έναν έως πενήντα εργαζόμενους, που συνιστούν το 84% των επωφελουμένων επιχειρήσεων, μοιράστηκαν το 80% του συνολικού ποσού. Άρα πήραν πολύ μεγάλα ποσά οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις ως προς το σύνολο.

Ξέρετε μάλιστα πως το γεγονός ότι κάποιες επιχειρήσεις δεν δήλωσαν, ενώ ήταν δικαιούχες, αυτό δεν είναι θέμα της ελληνικής Κυβέρνησης. Αυτό είναι θέμα των οποίων δεσμεύσεων θέλει να αναλάβει όποια επιχείρηση. Κατά μέγιστο θα μπορούσαμε να

φτάσουμε τις εβδομήντα χιλιάδες επιχειρήσεις. Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις που είχαν δηλώσει ήταν κερδοφόρες επιχειρήσεις, γιατί τα στοιχεία ήταν του Μαρτίου. Γιατί, όπως πολύ σωστά είπατε, έπρεπε να τρέξουμε γρήγορα για να γίνει εκταμίευση το συντομότερο δυνατόν, γιατί υπάρχει μια ολόκληρη διαδικασία, ένας μηχανισμός και δύο στάδια στα οποία θα πρέπει οι επιχειρήσεις να δηλώσουν την επιθυμία τους να συμμετέχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Επιπρόσθετα, όπως σωστά είπατε, στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης Κεφαλαίου Κίνησης, παρά τα όποια προβλήματα, έχουν σήμερα εγκριθεί -αυτό είναι το ρήμα που χρησιμοποιήσα- και όχι εκαταμιευθεί, χορηγήσεις ύψους 800 εκατομμυρίων ευρώ σε είκοσι μέρες, όταν στο ΤΕΠΙΧ Ι είχαν εγκριθεί 200 εκατομμύρια σε δέκα μήνες. Είναι πολύ μεγάλη διαφορά.

Όλα αυτά συνιστούν ουσιαστική στήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων στο μέτρο όμως των δημοσιονομικών και κυρίως των ταμειακών δυνατοτήτων της χώρας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Κύριε Υπουργέ, είστε πολύ έμπειρος και ξέρετε ότι αρκετές φορές όπου ευημερούν οι αριθμοί δυστυχούν οι άνθρωποι. Στη συγκεκριμένη περίπτωση μάλλον δυστυχούν οι επαγγελματίες και οι επιχειρηματίες.

Θυμάμαι πολύ καλά ότι όταν παρουσιάζατε τα μέτρα ανακούφισης της Κυβέρνησης μιλούσατε για ένα πλέγμα προστασίας που καλύπτει επτακόσιες χιλιάδες επιχειρήσεις και επαγγελματίες και στο μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής που είναι χωρίς φορολογική, ασφαλιστική και τραπεζική ενημερότητα έχουμε πενήντα μία χιλιάδες επιχειρήσεις. Αυτό, λοιπόν, θα πρέπει μάλλον να μας απασχολήσει.

Θέλω να πιστεύω ότι στη δεύτερη φάση -και περιμένω με αγωνία την απάντησή σας- θα παραμείνει η ρήτρα διατήρησης προσωπικού και θα αυξηθεί και η βαρύτητα του συντελεστή του μισθολογικού κόστους για τα ποσά που θα πάρουν οι επιχειρήσεις. Άρα, θα επιβραβευθούν και οι επιχειρήσεις που δεν προχώρησαν σε αναστολή των συμβάσεων εργασίας. Και εδώ είναι απορίας άξιον, γιατί στο Ταμείο Εγγυοδοσίας με τα 7 δισεκατομμύρια συνολικής μόχλευσης προχωράτε σε δάνεια εγγυημένα 80% από το δημόσιο σε αναστολή της ρήτρας διατήρησης της απασχόλησης.

Θα πρέπει να δείτε και το κίνητρο, το οποίο λειτουργήσει μάλλον ως αντικίνητρο, για τον έλεγχο από την εφορία και θα πρέπει να διευκρινίσετε τι ακριβώς εννοείτε όταν μιλάτε για έλεγχο. Εννοείτε τακτικό έλεγχο ή στοιχεία ότι όντως οι επιχειρήσεις λειτουργούν και δεν έχουν μειώσει το προσωπικό τους;

Ξέρετε πολύ καλά ότι, σύμφωνα με τη ΓΣΕΒΕΕ, μια στις επτά επιχειρήσεις θα κινδυνεύσει να κλείσει το επόμενο διάστημα. Μιλάμε, δηλαδή, για διακόσιες πενήντα χιλιάδες θέσεις εργασίας που είναι αυτή τη στιγμή «στον αέρα». Εμείς ζητάμε και στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ, για όσο «τρέχει», και στο Ταμείο Εγγυοδοσίας να υπάρχει επαναπροσδιορισμός των κριτηρίων ένταξης.

Γιατί όμως το ζητάμε αυτό; Γιατί με βάση την έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2019 τα 2/3 των δανείων που εκταμιεύθηκαν στη χώρα, συνδέονται με χρηματοδοτικά εργαλεία του ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με διαδικασίες ανάλογες του ΕΤΕΑΝ. Είχαμε μεν θετικό ρυθμό πιστωτικής επέκτασης, που αφορά όμως, κυρίως, τις μεγάλες επιχειρήσεις και η θετική καθαρή ροή τραπεζικής χρηματοδότησης προήλθε εξ ολοκλήρου από εκείνη προς τις μεγάλες επιχειρήσεις, 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ, ενώ η ροή προς τις μικρομεσαίες ήταν αρνητική κατά 213 εκατομμύρια ευρώ.

Βεβαίως, οι εκταμιεύσεις των νέων δανείων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για τις οποίες συζητάμε κυρίως σήμερα, υπολείπονται, δυστυχώς, των αποπληρωμών των υφιστάμενων χρεών τους προς το δημόσιο. Σε πραγματικούς όρους το επιτόκιο δανεισμού είναι από 3,38% έως 3,99%, το μεγαλύτερο στην Ευρώπη, με βάση τα στοιχεία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος πριν από ενάμιση μήνα όπως μας κοινοποιήθηκε.

Στην ίδια έκθεση, στην έρευνα SAFE, το 15% των επιχειρή-

σεων δεν υπέβαλαν αίτηση φοβούμενες ότι θα απορριφθεί, το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι προτεραιοποιείται κατά 21% η πρόσβαση στη εξωτερική χρηματοδότηση για τις ελληνικές επιχειρήσεις και το ποσοστό ικανοποίησης αιτημάτων επιχειρήσεων για δάνεια από τις τράπεζες στην Ελλάδα είναι 45% έναντι 72% στην Ευρωζώνη. Άρα, έχουμε προφανή έλλειψη σε ρευστότητα και έχουμε έναν κίνδυνο απώλειας θέσεων εργασίας με ύφεση της οικονομίας.

Άρα, κύριε Υπουργέ, είναι καθαρά δική σας πολιτική απόφαση, αν θα δώσετε περαιτέρω πόρους στην επιστρεπτέα προκαταβολή που, με βάση όλα όσα ανέφερα πριν, είναι αντικειμενικά το μοναδικό εργαλείο που έχει σήμερα η ελληνική πολιτεία για να στηρίξει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αν όντως θέλει να τους δώσει σε αυτό την πολύ κρίσιμη φάση μια σανίδα σωτηρίας, αναγνωρίζοντας τον υπερδεκαετή τιτάνιο αγώνα τους μέσα στην κρίση και στην πενταετή φορολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστούμε κι εμείς. Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Κύριε συνάδελφε, είμαστε και οι δύο Βουλευτές επαρχίας και ουσιαστικά στους νομούς μας έχουμε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Είμαι βέβαιος ότι κι εσείς έχετε περπατήσει στους δρόμους του νομού σας και έχετε διαπιστώσει ότι αρκετές μικρές επιχειρήσεις έχουν λάβει σημαντικά χρηματικά ποσά από την επιστρεπτέα προκαταβολή. Άρα, το μέτρο πέτυχε.

Τόσο μεγάλα, άμεσα και με αυτόν τον τρόπο χρηματικά ποσά από το δημόσιο δεν έχουν χορηγηθεί ποτέ στην Ελλάδα. Ποτέ δεν χορηγήθηκαν από το δημόσιο 600 εκατομμύρια ευρώ περίπου σε έναν μήνα. Για να γίνει όμως η εκταμίευση γρήγορα, τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούσαν μόνο τον τζίρο του μηνός Μαρτίου, γι' αυτό και δεν ήταν εφικτό πολλές άλλες επιχειρήσεις να μπουν στην περίμετρο της πρώτης επιστρεπτέας προκαταβολής.

Πλέον δρομολογούνται οι διαδικασίες για τη δεύτερη φάση της επιστρεπτέας προκαταβολής ύψους περίπου 1,4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Άρα, είναι υπερδιπλάσια της πρώτης φάσης.

Στόχος είναι το πρόγραμμα να τεθεί σε εφαρμογή το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου, δηλαδή του τρέχοντος μήνα, και τα ποσά να καταβληθούν στους δικαιούχους μέχρι αρχές Ιουλίου. Το νέο πρόγραμμα θα αφορά, πράγματι, πολύ μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων, γιατί θα ενσωματώνει εκτός από τα στοιχεία του Μαρτίου και τα στοιχεία του Απριλίου και του Μαΐου που η πτώση του τζίρου ήταν πολύ μεγαλύτερη σε πολύ περισσότερες επιχειρήσεις.

Επιπλέον, όπως ορθά ρωτάτε, θα διευρυνθεί και η περίμετρος των επιχειρήσεων που θα έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο σχήμα στήριξης, ώστε να συμπεριληφθούν και οι επιχειρήσεις που δεν είχαν μπει στην πρώτη φάση. Θα μπορούν να συμμετάσχουν όλες οι εταιρείες, ανεξαρτήτως νομικής μορφής. Σ' αυτό το πλαίσιο θα εξεταστεί και η ένταξη συγκεκριμένων περιπτώσεων ατομικών επιχειρήσεων που δεν απασχολούν προσωπικό αλλά ασκούν δραστηριότητα που χρήζει στήριξης. Ψάχνουμε να βρούμε με ποιον τρόπο θα γίνει αυτό.

Εκτιμώ ότι μέχρι την επόμενη εβδομάδα αυτό θα ανακοινωθεί. Θα μπορούν να συμμετάσχουν και οι εταιρείες που έλαβαν δάνειο κατά την πρώτη φάση της επιστρεπτέας προκαταβολής, με την προϋπόθεση ότι και με τα νέα στοιχεία που θα προκύπτουν για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, θα επιβεβαιώνουν αυτά τη μείωση του τζίρου τους. Ωστόσο από το ποσό που θα προκύπτει ότι δικαιούνται θα αφαιρείται το ποσό που ήδη έχουν λάβει, έτσι ώστε να μην υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά με τις καινούργιες επιχειρήσεις οι οποίες θα μπουν και δεν είχαν πάρει χρηματοδότηση στην πρώτη φάση.

Παράλληλα, όπως αναφέρατε, -γιατί καλύψατε και όλη τη ρευστότητα των επιχειρήσεων που είναι μείζονος σημασίας για να περάσουμε με τις ελάχιστες δυνατές οικονομικές επιπτώσεις την υγειονομική κρίση- προχωρούν τα εργαλεία της επιδότησης επιτοκίου, του κεφαλαίου κίνησης, των εγγυοδοτικών μηχανισμών, της διαμόρφωσης και λογικά μέχρι το τέλος της εβδομάδας ή στις αρχές της επόμενης θα έρθει νομοσχέδιο στη Βουλή ενός νέου θεσμικού πλαισίου για πιστώσεις σε μικρές επιχειρήσεις,

ενώ επίσης θα μειωθεί γενναία, όπως ήδη έχουμε πει, και η προκαταβολή φόρου στις επιχειρήσεις που πλήττονται.

Στην πρωτολογία σας είπατε ότι ξεχάσαμε την επιχειρηματικότητα. Δεν μπορείτε να το λέτε σε μια Κυβέρνηση η οποία μείωσε τον φόρο στις επιχειρήσεις στο 24% και πριν την κρίση του κορωνοϊού. Άρα δεν την είχαμε ξεχάσει καθόλου την επιχειρηματικότητα.

Σε ό,τι αφορά συνολικά το τραπεζικό σύστημα, υπάρχει μια εκτίμηση ότι θα υπάρξει καθαρή πιστωτική επέκταση της τάξεως των 15 δισεκατομμυρίων ευρώ, όπως ανέφερε την προηγούμενη εβδομάδα στη Βουλή ο Διοικητής της Τραπεζικής Ελλάδος. Όλα αυτά συνιστούν μια ουσιαστική στήριξη, ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων. Είμαστε εδώ για να συνεχίσουμε να στηρίζουμε.

Προσδοκώμε όμως -και το τονίζω αυτό- ότι και οι επιχειρήσεις από τη δική τους πλευρά θα αξιοποιήσουν με υπευθυνότητα και αποτελεσματικότητα την κρατική στήριξη και θα αναλάβουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης, ώστε όλοι μαζί να τα καταφέρουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Συνεχίζουμε με τη δεύτερη με αριθμό 729/25-5-2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασίλειου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Αμυντική βιομηχανία».

Σε αυτή την επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει επίσης ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας.

Ορίστε, κύριε Κεγκερογλου, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς θέλω να σας επιστρέψω τη μομφή που κάνετε από το Βήμα της Βουλής -στον βαθμό που μας αφορούσε- ότι δεν ασχολούμαστε με την ΕΑΒ για την οποία φέρατε μια ρύθμιση και ασχοληθήκαμε με την «FRAPORT» και δεν ξέρω τι άλλα είπατε.

Θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι τις προηγούμενες μέρες το Κίνημα Αλλαγής με ένα σύνολο στελεχών, τόσο από τον Τομέα Άμυνας όσο και από την Κοινοβουλευτική Ομάδα, επισκέφθηκε τις εγκαταστάσεις τόσο της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας όσο και των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων. Συζητήσαμε με τις διοικήσεις, με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, με τα στελέχη της εταιρείας, είδαμε από κοντά την υλοποίηση των προγραμμάτων και πρέπει να σας πω ότι, πραγματικά, η ΕΑΒ - και τα ΕΑΣ, αλλά ξεκινώ από την ΕΑΒ- εκτελεί ένα πάρα πολύ σημαντικό έργο που αφορά και τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, την Πολεμική Αεροπορία, αλλά και προγράμματα που υλοποιεί για λογαριασμό άλλων χωρών. Είναι ένα προεκχωρημένο φυλάκιο της βιομηχανίας μας υψηλής τεχνολογίας, που χρειάζεται τη στήριξη και την απελευθέρωση θα έλεγα από τον σκληρό, σφιχτό εναγκαλισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

Συγκεκριμένα, επειδή και ο δημόσιος χαρακτήρας πρέπει ταυτόχρονα να συνδυαστεί με τη δυνατότητα ανταγωνιστικότητας, οι εταιρείες αυτές -και οι δύο- θα πρέπει, βεβαίως, να έχουν εκείνα τα εχέγγυα που αφορούν τον δημόσιο έλεγχο, και εάν θέλετε και να το πω και πιο συγκεκριμένα, και το ενιαίο μισθολόγιο όπως έχει θεσμοθετηθεί, όμως, ως βάση. Γιατί πέρα από αυτό θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα, οι διοικήσεις και κατ' επέκταση το Υπουργείο Οικονομικών να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις με τους εργαζόμενους για τα πρόσθετα που απαιτούνται και ως προς τα μισθολογικά και ως προς τα μη μισθολογικά.

Συνέβη πρόσφατα να αναδειχθεί ένα μεγάλο πρόβλημα που έχει να κάνει με το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και αφορά και τις δύο εταιρείες. Η ρύθμισή σας δίνει ένα καινούργιο πλαίσιο που αφορά ένα μεσοδιάστημα, δεν είναι οριστική λύση και, κύριε Υπουργέ, το συζητήσα από κοντά και δημιουργεί περισσότερα προβλήματα.

Σας καταθέσαμε μια τροπολογία η οποία έλεγε το εξής απλό, ότι βεβαίως οι διοικήσεις καλύπτονται για την απόδοση των παροχών μέχρι τώρα και στην ΕΑΒ και στα ΕΑΣ, και οι παροχές αυτές συνεχίζουν να καταβάλλονται, μέσα στις οποίες και το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, μέχρι την έκδοση της ΚΥΑ. Η ΚΥΑ μπορεί να εκδοθεί μέσα σε έναν μήνα, σε δύο μήνες, σε τρεις μήνες -εξαρτάται από την πρόθεση της Κυβέρ-



νησης-, οπότε να λήξει το μεταβατικό στάδιο. Εσείς τι κάνετε τώρα; Βάζετε κι ένα ενδιάμεσο στάδιο. Κακώς. Δημιουργείτε, κατά την άποψή μας, πρόβλημα εκεί που δεν υπάρχει.

Θέλω να μας πείτε, λοιπόν, στην απάντησή σας τι προτίθεστε να κάνετε σε σχέση και με τα ΕΑΣ αλλά και με το πρόβλημα το υπαρκτό στην ΕΑΒ. Να μας πείτε, εάν υπάρχει επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο να αφορά την ΕΑΒ και τα ΕΑΣ και το οποίο δεν έχουμε συναντήσει στις συζητήσεις μας μέχρι τώρα και, βεβαίως, τι θα κάνετε για ένα πρόβλημα συγκεκριμένο που υπάρχει στα ΕΑΣ με έντεκα απολυμένους από την προηγούμενη κυβέρνηση για καθαρά πολιτικούς και κομματικούς λόγους. Θα πρέπει αυτή η Κυβέρνηση να τηρήσει τον λόγο της, που τον έδωσε προεκλογικά, ότι θα τους επαναπροσλάβει.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, ευχαριστώ πολύ για την ερώτησή σας. Είναι μια ευκαιρία, επειδή αναφέρεστε και σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, να μου επιτρέψετε στην πρωτολογία μου λίγο, να αναφερθώ γενικότερα και στα άλλα περιουσιακά στοιχεία και να επικεντρωθώ στην ΕΑΒ στη δευτερολογία μου.

Η ερώτησή σας, όμως, αποτελεί μια καλή ευκαιρία για να γίνει ένας σύντομος αλλά ουσιαστικός, τεκμηριωμένος και πάνω σε ρεαλιστική βάση -το τονίζω- διάλογος για το ευρύτερο ζήτημα της αμυντικής βιομηχανίας στη χώρα μας. Και μπορεί η τρέχουσα υγειονομική κρίση να μας έχει όλους κατά κάποιον τρόπο απορροφήσει, όμως η συζήτηση επί ενός τέτοιου ζητήματος ούτε άκαιρη ούτε παράταιρη είναι. Και αυτό γιατί η αμυντική βιομηχανία, εκτός του αυτονότου δημοσίου συμφέροντος που έχει, αποτελεί και βασικό πυλώνα της εθνικής οικονομίας. Έχουμε, λοιπόν, υποχρέωση ειδικά την αμυντική βιομηχανία ως πολιτεία να τη στηρίζουμε.

Η σημερινή Κυβέρνηση δεν κλείνει τα μάτια μπροστά στα προβλήματα ούτε τα κλωτσάει παρακάτω ούτε τα κρύβει κάτω από το χαλί. Επιλέγει τη δύσκολη οδό επίλυσής τους. Το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με τα εκάστοτε συναρμόδια Υπουργεία, εδώ και έντεκα μήνες εργάζεται μεθοδικά και σοβαρά, ώστε να διορθώσει υφιστάμενες διαχρονικές στρεβλώσεις και να στηρίξει τις επιχειρήσεις. όμως, απλώς στήριξη επί σαθρών θεμελίων όχι μόνο δεν επιφέρει το παραμικρό θετικό αποτέλεσμα, αλλά αντίθετα χάνονται και πολύτιμοι δημόσιοι πόροι, οι οποίοι δεν είναι και απεριόριστοι.

Γι' αυτό, το σχέδιό μας έχει ως στόχους τόσο τη βραχυπρόθεσμη ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας όσο και την αναπτυξιακή της πορεία. Ας μιλήσουμε συγκεκριμένα με βάση το σύνολο του ερωτήματός σας. Όταν αναλάβαμε το Υπουργείο Οικονομικών, βρήκαμε μια ΕΛΒΟ σε μετέωρη κατάσταση. Δεν αναφερθήκατε, αλλά είναι στην ερώτησή σας και οφείλω να ενημερώσω πού είμαστε. Ικανοποιήσαμε όλα τα δίκαια αιτήματα του προσωπικού της προσπαθώντας να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο ασφαλείας πάνω από τους εργαζόμενους δεδομένης της κατάστασης της εταιρείας. Ταυτόχρονα, προχώρησε η διαγωνιστική διαδικασία, η οποία έχει δύο σημαντικούς όρους, που δεν υπήρχαν στο παρελθόν: το δικαίωμα του δημοσίου να μετέχει στη νέα ΕΛΒΟ μέχρι ποσοστού 21% και την υποχρέωση των υποψηφίων να καταθέσουν επιχειρηματικό πλάνο για την εταιρεία, αυτό που ζητήσατε κι εσείς για άλλες εταιρείες. Αυτό δυστυχώς, όπως είπα πριν, ούτε αυτονόητα ήταν ούτε υπήρχαν σε προηγούμενες διαδικασίες.

Η υγειονομική κρίση αναγκαστικά και μόνο διαδικαστικά, λόγω μη λειτουργίας των δικαστηρίων, έχει μπλοκάρει παροδικά τη διαδικασία του διαγωνισμού. Ωστόσο, έχουν μπει γερά θεμέλια και καθαροί όροι και αυτό προσδίδει κύρος και αξιοπιστία στην όλη διαδικασία, η οποία θα προχωρήσει, το συντομότερο δυνατόν, σύμφωνα με τις νομικές δυνατότητες που υπάρχουν.

Δεύτερο περιουσιακό στοιχείο που αναφέρατε είναι τα ναυπηγεία Σκαρामαγκά. Για τα ναυπηγεία Σκαρामαγκά αποτελεί ελπιζόμενη απόφαση της Κυβέρνησης να διασφαλίσει τη θωράκιση της

εθνικής άμυνας και να αντιμετωπίσει τόσο το σύνθετο πρόβλημα της λειτουργίας των ναυπηγείων όσο και τις υφιστάμενες εκκρεμότητες έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Παρά την έλλειψη της πρωτοφανούς πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων, που ελήφθησαν στη χώρα μας, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συνεχίζει να εργάζεται για την υλοποίηση των διαδικασιών του νόμου που ψήφισε αυτή η Κυβέρνηση, του ν.4664/2020, λαμβάνοντας πρωτοβουλίες σε πολιτικό και διοικητικό επίπεδο.

Τέλος, δύο λόγια για τα ΕΑΣ. Το Υπουργείο Οικονομικών παρ'ότι δεν εποπτεύει, όπως ξέρετε, τα ΕΑΣ, βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και παρακολουθεί τη γενικότερη πορεία της εταιρείας, παρέχοντας οικονομική στήριξη όταν αυτό απαιτείται και δικαιολογείται.

Επί των ζητημάτων προσωπικού, γνωρίζετε ότι όταν υφίσταται εκκρεμοδικία ή έχει αποφανθεί η δικαιοσύνη, η αρχή της διάκρισης των εξουσιών, αλλά και ο σεβασμός στη δικαιοσύνη δεν επιτρέπουν νομοθετικές ή διοικητικές παρεμβάσεις.

Για την ΕΑΒ θα μιλήσω στη δευτερολογία μου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Στην δευτερολογία είχα σκοπό να κάνω αυτά που είπατε στην πρωτολογία σας. Αντιστρέψατε τη σειρά της συζήτησης. Είναι, όμως, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο των αναγκών της χώρας για να στηριχθεί και να αναπτυχθεί η Εθνική Αμυντική Βιομηχανία. Βεβαίως, μέσα στη γενικότερη Εθνική Αμυντική Βιομηχανία είναι τόσο οι κρατικές εταιρείες όσο και οι ιδιωτικές, που δραστηριοποιούνται παράλληλα, αλλά εν προκειμένω, συζητάμε για τις κρατικές.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχει μια αντινομία, σε σχέση με τα ΕΑΣ και την ΕΑΒ. Το είπατε. Οι μετοχές και των δύο εταιρειών νομίζω ότι είναι στο Υπουργείο Οικονομικών. Την πολιτική, όμως, για τα ΕΑΣ την έχει το Υπουργείο Άμυνας και την πολιτική για την ΕΑΒ την έχετε εσείς, το Υπουργείο Οικονομικών. Νομίζω ότι πρέπει να δούμε, μέσα σε ένα ενιαίο πλαίσιο, τα επιχειρησιακά σχέδια των κρατικών Αμυντικών Βιομηχανιών. Δεν γίνεται να υπάρχουν διαφορετικά κέντρα για το ίδιο αντικείμενο.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι από εκεί πρέπει να ξεκινήσουμε. Υπάρχει αναπτυξιακό σχέδιο για την ΕΑΒ; Η ΕΑΒ υλοποιεί σήμερα σημαντικά προγράμματα, αλλά βεβαίως, χρειάζεται στήριξη, για να μπορέσει να τα ολοκληρώσει έγκαιρα, στα χρονοδιαγράμματα, για να μπορεί να αναλάβει άλλα.

Συγκεκριμένα, πρέπει να θυμίσουμε και να πούμε με περηφάνια ότι υλοποιεί το πρόγραμμα για τα P-3B, τα αεροπλάνα ναυτικής συνεργασίας, υλοποιεί το πρόγραμμα για την αναβάθμιση των F-16, με βάση την τελευταία συμφωνία, συντηρεί όλα τα πτητικά μέσα, τα C-130, τα ελικόπτερα.

Δεν μπορεί, όμως, κύριε Υπουργέ, να ανοίξει τα φτερά της με 2,5-3 ευρώ την υπερωρία. Δεν γίνεται αυτό. Δεν γίνεται με το ενιαίο μισθολόγιο, ότι παίρνει ο υπάλληλος που κάθεται στο γραφείο να παίρνει ο εξειδικευμένος ηλεκτρονικός, που τώρα ήταν μπροστά μας, το είδαμε- φτιάχνει το πρότυπο F-16, το οποίο θα πάει στις Ηνωμένες Πολιτείες στο τέλος του χρόνου για να πιστοποιηθεί, προκειμένου να αναβαθμιστούν και τα υπόλοιπα. Δεν γίνεται αυτό.

Θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για τις αμοιβές, σε πραγματική βάση, των εργαζομένων. Θα πρέπει να υπάρξει η δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού. Δυστυχώς, δεν δίνεται η δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού. Τώρα έγινε μια προκήρυξη και το 40% ή το 60%- δεν είμαι σίγουρος- αυτών που προσλαμβάνονται δουλεύουν ήδη στην ΕΑΒ, αλλά σε άλλα προγράμματα με βάση τις πενταετείς συμβάσεις, δηλαδή η προκήρυξη απέδωσε περίπου το μισό.

Εάν δεν υπάρξει δεύτερη βάρδια, δεν πρόκειται να συντηρηθούν τα C-130. Πρέπει να πούμε ότι υπάρχει πρόβλημα με τα C-130. Το προηγούμενο διάστημα είχε αφηθεί στην τύχη του το θέμα. Τώρα, αυτήν τη στιγμή, δήλωσαν και αδυναμία να εξυπη-

πετήσουν το ΕΚΑΒ. Αυτό δείτε το. Δεν θέλω να κάνω δημόσια περισσότερη συζήτηση γι' αυτό. Υπάρχει τεράστιο πρόβλημα μεταγωγικών πτητικών μέσων και θα πρέπει άμεσα να υπάρξει δυνατότητα και πρόσληψης προσωπικού και δεύτερης βάρδιας, για να υλοποιηθούν εγκαίρως τα προγράμματα και να αναλάβει η ΕΑΒ πρόσθετο έργο.

Το ίδιο και τα ΕΑΣ. Τι κάνουν τα ΕΑΣ; Έχουν την τεχνογνωσία για όλα τα κλασικά πυρομαχικά, να το πω έτσι. Μπορεί οι πυρηνικοί πόλεμοι και όλα τ' άλλα, τα χημικά κ.λπ. να δίνουν και να παίρνουν σε άλλες χώρες, η παραγωγή του συγκεκριμένου υλικού, όμως, από τα ΕΑΣ και ζήτηση έχει για όλον τον κόσμο, αλλά και για την Ελλάδα.

Θα σας πω το εξής: Πρέπει να διευκολυνθούν, ούτως ώστε αυτό που είναι ζητούμενο, η ενίσχυση δηλαδή της αμυντικής αποτρεπτικής ικανότητας της χώρας, να γίνει σε σύντομο χρόνο, με μέσα εθνικά, να μην απευθυνόμαστε σε άλλες χώρες. Δεν χρειάζεται να απευθυνόμαστε σε άλλες χώρες, αφού έχουμε μπροστά μας αυτές τις δυνατότητες.

Πρέπει να σας πω ότι οι εργαζόμενοι είναι απογοητευμένοι, γιατί πολλά χρόνια τώρα δεν έχει επισκεφθεί καμία πολιτική ηγεσία τις εγκαταστάσεις ούτε της ΕΑΒ ούτε των ΕΑΣ. Εάν κι εσείς είχατε πάει, θα είχατε μια διαφορετική εικόνα και για την παραγωγική δυνατότητα και για τα ίδια τα στελέχη και για το πώς πρέπει η Κυβέρνηση να στηρίξει αυτές τις δύο αμυντικές βιομηχανίες. Δείτε τη λεπτομέρεια που σας λέω, που δεν είναι λεπτομέρεια. Είναι πολύ σοβαρό.

Παράλληλα, με τον δημόσιο χαρακτήρα, πρέπει να υπάρξει και η ανάπτυξη με κριτήριο την ανταγωνιστικότητα, που σημαίνει συλλογικές συμβάσεις, αμοιβές και ευέλικτες διαδικασίες σε σχέση με τα προγράμματα, προκειμένου να υλοποιηθούν.

Για τα ναυπηγεία που αναφερθήκατε, δώσαμε μια προσωρινή λύση τις προηγούμενες μέρες προκειμένου να πληρωθούν οι εργαζόμενοι. Δεν ολοκληρώνονται τα προγράμματα και θα πρέπει κυρίως να δούμε εκεί που υπάρχει ενδιαφέρον από επενδυτές, πώς διευκολύνουμε τις διαδικασίες. Είναι αποφάσεις των επενδυτών. Εκεί δεν πρέπει να επέμβουμε. Να διευκολυνθούν, όμως, οι διαδικασίες των επενδυτών, προκειμένου να προχωρήσουν οι συμφωνίες και να έχουμε μια διαφορετική κατάσταση ανάπτυξης πλέον των ναυπηγείων.

Συγκεκριμένα για το ναυπηγείο της Ελευσίνας έχει γίνει πολλή συζήτηση, έχουν υπάρξει συγκεκριμένα προβλήματα. Ό,τι είναι στο χέρι της Κυβέρνησης -γιατί δεν είναι όλα στο χέρι της- να το κάνετε, για να προχωρήσουμε στην επόμενη μέρα, πάντα με διασφάλιση των εργαζομένων που έχουν την τεχνογνωσία και βέβαια, έχουν το δικαίωμα στη διαδοχή, ανεξάρτητα από το ποιος θα πάρει την εταιρεία.

Για την ΕΛΒΟ, είναι ένα σημαντικό θέμα, σε εξέλιξη. Πιστεύω, επειδή είναι η τελευταία ευκαιρία, να μην καταλήξει αυτή η ευκαιρία για την ΕΛΒΟ άκαρπη, διότι θα είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα. Και γι' αυτήν την περίπτωση, όμως, νομίζω ότι πάντα υπάρχουν λύσεις.

Θέλω να σας πω ότι την Τετάρτη θα έχω την ίδια συζήτηση με τον Υπουργό Άμυνας. Έκανα την ερώτηση και στον Υπουργό Άμυνας, γιατί πραγματικά, θέλω να έχω μια ολοκληρωμένη εικόνα και από τα δύο Υπουργεία. Εσείς πρέπει να μείνετε στα δημοσιονομικά, στους προϋπολογισμούς και στα υπόλοιπα και τα επιχειρησιακά να τα αναλάβει το Υπουργείο Άμυνας, να μην γίνεται μπαλάκι το κάθε θέμα ανάμεσα στα δύο Υπουργεία. Να υπάρχει ενιαίο κέντρο για τους επιχειρησιακούς σχεδιασμούς, όσον αφορά την Αμυντική Βιομηχανία και βεβαίως, ενιαίο κανόνας για τα οικονομικά από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Κύριε συνάδελφε, και πάλι ευχαριστώ πάρα πολύ για το ερώτημά σας.

Εγώ θέλω σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως το έχω κάνει και επέλεξα να το κάνω μόνος μου, χωρίς ερώτηση, να σας ενημερώνω για την Αμυντική Βιομηχανία, γιατί πιστεύω πάρα πολύ στην αναγκαιότητα ανάπτυξής της.

Για την ΕΛΒΟ σας μίλησα. Εκτιμώ ότι θα είχε ολοκληρωθεί η

διαδικασία αν δεν είχαμε την πανδημία του κορωνοϊού. Ξέρετε ότι υπήρχαν καταληκτικές ημερομηνίες, που είχαν δημοσιοποιηθεί, είχε βγει και η πρόσκληση σε εφημερίδες, αλλά με κλειστά δικαστήρια δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί.

Για τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά νομίζω ότι σας απάντησα. Παρά την πανδημία του κορωνοϊού, συνεργαζόμαστε με τα άλλα Υπουργεία ώστε να προχωρήσουμε στη βάση των διατάξεων που έχουν ήδη ψηφιστεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Σε ό,τι αφορά την ΕΑΒ τώρα, θέλω να σας πω ότι προσωπικά επικοινωνώ με τους εργαζόμενους όσο δεν έχει επικοινωνήσει κανένας προηγούμενος Υπουργός. Φεύγοντας από εδώ θα πάω στο γραφείο μου που έχω τους εκπροσώπους των εργαζομένων.

Μέσα στο δεκάμηνο νομίζω ότι κάναμε πολλά και στηρίξαμε αρκετά την επιχείρηση. Η εταιρεία καταρχήν εξαιρέθηκε από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Ξεμπερδέσαμε από ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα, που ήταν το κουβάρι των εισπράξεων, επιδιώκοντας η επιχείρηση να πατάει στα δικά της πόδια. Αποτρέψαμε τον οικονομικό στραγγαλισμό της, παρέχοντας πολύτιμο χρόνο προκειμένου να διευθετήσει τελωνειακές εκκρεμότητες που παρελθόντος. Ξέρετε ότι όλα αυτά τα βρήκαμε.

Νομοθετήσαμε μια ταχεία και συνάμα αξιοκρατική διαδικασία προσλήψεων. Πράγματι αυτές τις ημέρες ολοκληρώνεται αυτό που η ελληνική Κυβέρνηση ψήφισε στο τέλος του έτους. Τις επιλογές των ειδικοτήτων τις έκανε η διοίκηση της εταιρείας, η προηγούμενη διοίκηση της εταιρείας που βρήκαμε και τις προσλήψεις τις κάνει η εταιρεία, δηλαδή διοίκηση και εργαζόμενοι, για να ξέρουμε σε τι αναφερόμαστε.

Ανακόψαμε τη χρόνια αιμοραγία σε προσωπικό μέσω της εξαίρεσης του προσωπικού από την κινητικότητα και αποφασίσαμε να τηρείται απαρégκλιτα η νομιμότητα και η διαφάνεια στις εργασιακές σχέσεις. Τονίζω: Η νομιμότητα και η διαφάνεια. Δεν υπάρχει ανοχή ούτε ανεκτικότητα σε γκρίζες ζώνες που δεν τιμούν κανέναν μας, ούτε την εταιρεία ούτε τους εργαζόμενους. Τα δικαιούμενα χρήματα πρέπει να τα λαμβάνουν οι εργαζόμενοι για να μην υπάρχουν προστριβές συνεχώς με δημοσίους λειτουργούς και ελεγκτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι κάνουν σωστά τη δουλειά τους και λειτουργούν βάσει της αρχής της νομιμότητας.

Η θέσπιση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας αποτελεί την έμπρακτη απόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών ότι το Υπουργείο όχι μόνο αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να δώσει λύσεις και να αποκαταστήσει δίκαια αιτήματα, αλλά και ότι η εμπέδωσή και η τήρησή της νομιμότητας, των κανόνων και της τάξης είναι μείζονος σημασίας ζητήματα για την πολιτεία.

Παράλληλα, όμως, από την αρχή έχουμε καταθέσει σχέδιο με βάση το οποίο δεν θα χαθεί ούτε ένα ευρώ από το συνολικό ποσό που λαμβάνουν σήμερα σε θολό τοπίο, όμως, οι εργαζόμενοι. Παράλληλα, όμως, η ΕΑΒ διά των εκπροσώπων της θα πρέπει να προχωρήσει στις συλλογικές διαπραγματεύσεις που αναφέρατε, οι οποίες χρονίζουν από το 2018, όταν και έληξε η προηγούμενη συλλογική σύμβαση εργασίας τους.

Αλήθεια, πού είναι η συλλογική σύμβαση επί δύο χρόνια; Σήμερα, συνενπώς, επειδή έχω συνάντηση, έχω πάρει κείμενο του Σωματείου Εργαζομένων Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας με ημερομηνία 1-6-2020 και λέει ότι μετά από έγγραφο μήνυμα του Υπουργείου Οικονομικών προς τους εργαζόμενους στην ΕΑΒ, έρχεται το Υπουργείο Οικονομικών να είναι ο επισπευδών για ένα θέμα που θα έπρεπε να ήταν οι ίδιοι, σχετικά με τις μισθολογικές παροχές. Οι εργαζόμενοι αποδέχονται ως βάση συζήτησης τη συλλογική διαπραγμάτευση, που είναι και η επιλογή αριθμός τρία. Είναι μια σειρά από επιλογές που έδωσε η πολιτεία και το Υπουργείο Οικονομικών και όχι το αντίστροφο.

Άρα, είμαστε εδώ για την εργαστούμε για την ανάταξη της εταιρείας δίπλα στους συντριπτικά πολλούς εργαζόμενους που δεν συμμετέχουν σε παίγνια, σε λογικές και συνθήκες δικαίου. Η στήριξη της Αμυντικής Βιομηχανίας και των εργαζομένων της εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Οικονομικών είναι αποδεδειγμένη. Μέσα σε αυτό το πνεύμα θα συνεχίσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Συνεχίζουμε με την πρώτη με αριθμό 719/22-5-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Σχέδιο απορρόφησης της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου (ΔΕΠΑ) Διεθνών από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ).»

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης.

Κύριε Μαμουλάκη, έχετε τον λόγο.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, όπως γνωρίζετε, με τον ν.4643/2019 προβλήθηκε ο διαχωρισμός ουσιαστικά της ΔΕΠΑ σε ΔΕΠΑ Εμπορίας και ΔΕΠΑ Δικτύων, με σκοπό βέβαια τη βέλτιστη προσαρμογή στις ευρωπαϊκές οδηγίες και ουσιαστικά στην εναρμόνιση ευρωπαϊκών οδηγιών για τη διάκριση των δραστηριοτήτων των ενεργειακών εταιρειών -το λεγόμενο unbundling- και την είσοδο του στρατηγικού επενδυτή στο σκέλος της εμπορίας.

Ο σχεδιασμός της προηγούμενης κυβέρνησης είχε διττό σκοπό, αφ' ενός να διατηρήσει τον δημόσιο έλεγχο στη ΔΕΠΑ και στο εμπορικό σκέλος, αλλά αφ' ετέρου να μπορέσει να χρηματοδοτήσει απροσκόπτως έργα δύσκολης μελετητικής ωριμότητας, όπως επί παραδείγματι ο EastMed, ο οποίος απαιτεί πόρους, απαιτεί χρόνο και επίπονη προσπάθεια για να μπορέσουμε να φτάσουμε σε μία φάση σοβαρής υλοποίησης αυτού του μεγάλου έργου αφ' ενός project, αλλά αρκετά δύσκολου στην επίτευξη και ωρίμανσή του.

Έρχεται, λοιπόν, η σημερινή Κυβέρνηση και ιδιωτικοποιεί τη ΔΕΠΑ Δικτύων και προκύπτει ουσιαστικά ένα σοβαρό ζήτημα σε σχέση με την ωρίμανση που ανέφερα προηγουμένως. Στον ν.4685/2020 και πιο συγκεκριμένα από την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στο άρθρο 131 ουσιαστικά υπάρχει προσπάθεια να υπερβεί το αδιέξοδο. Φαντάζομαι ότι μέσα στην προσπάθειά σας να υπερβείτε αυτήν τη δυσκολία και δυστοκία προχωρήσατε στη μεταφορά της δημόσιας μετοχικής συμμετοχής της ΔΕΠΑ Διεθνών στην ΕΔΕΥ.

Να τονίσω ότι η ΕΔΕΥ είναι ανεξάρτητος φορέας που επιβλέπει την εποπτεία των υδρογονανθράκων, της εξόρυξης και εν γένει της παρουσίας των κοιτασμάτων.

Προβληματισμό, λοιπόν, επίσης προκαλεί το γεγονός ότι ο νομοθέτης, δηλαδή εσείς, προβλέπετε στον ν.4685/2020 την εξαγορά του μεριδίου των ΕΛΠΕ από το ελληνικό δημόσιο, χωρίς παράλληλα καμία συγκεκριμένη πρόβλεψη για το χρονοδιάγραμμα και την αποτίμηση -στέκομαι στην αποτίμηση- της εύλογης αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

Έτσι λοιπόν, η ερώτησή μου, κύριε Υπουργέ, εδράζεται σε δύο σκέλη: Πρώτον, τι σκοπεύετε να κάνετε για την αποφυγή περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων -conflict of interest- μεταξύ της ΕΔΕΥ και των εταιρειών που εμπλέκονται σήμερα ή στο μέλλον στην έρευνα και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων μέσα από την από κοινού μετοχική συμμετοχή τους σε έργα, όπως για παράδειγμα ο EastMed;

Δεύτερον και εξίσου σημαντικό, με ποια διαδικασία σκοπεύει το ελληνικό δημόσιο να προχωρήσει στην εξαγορά του μεριδίου των ΕΛΠΕ στην εταιρεία ΔΕΠΑ Διεθνών; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα και ποια η διαδικασία αποτίμησης της εύλογης αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων από το ελληνικό δημόσιο, ώστε φυσικά να μην προκύψει ζημία, άρα και ευθύνη για το δημόσιο συμφέρον;

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, που ήσασταν και συνεπής στον χρόνο.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης είχαμε ξεκαθαρίσει, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι σκοπός της Κυβέρνησης είναι η ιδιωτικοποίηση της

ΔΕΠΑ στο 100% και προχωρήσαμε στη συνέχεια με νόμο που πέρασε εδώ τον περασμένο Νοέμβριο για την ιδιωτικοποίηση σε δύο πακέτα της ΔΕΠΑ Εμπορίας και της ΔΕΠΑ Υποδομών. Βεβαίως από τότε είχε ξεκαθαριστεί -και αυτό έγινε πράξη στη συνέχεια- ότι η ΔΕΠΑ Διεθνών θα είχε μια διαφορετική τύχη. Προφανώς δεν επρόκειτο να ιδιωτικοποιηθεί και αποφασίστηκε στον τελευταίο νόμο, τον ν.4685, ότι εντάσσεται στην ΕΔΕΥ ως θυγατρική αρχικά. Είναι μια διακριτή πολιτική της Κυβέρνησης διαφορετική από την πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος προέβλεπε την κατά 14% ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό θα προχωρήσουν αυτά τα οποία εξήγησα εδώ και όταν ψηφιζόταν ο νόμος, δηλαδή το δημόσιο θα εξαγοράσει το μερίδιο των ΕΛΠΕ σε σύντομο χρονικό διάστημα και στη συνέχεια αμέσως μετά προφανώς η ΔΕΠΑ Διεθνών θα είναι δημόσια κατά 100%.

Σε τι διαφέρει αυτό από την πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ; Ο ΣΥΡΙΖΑ θα κρατούσε τη ΔΕΠΑ Υποδομών. Στη ΔΕΠΑ Υποδομών θα υπήρχε ένας ιδιώτης, ο οποίος θα είχε το 14%, θα υπήρχαν τα ΕΛΠΕ, τα οποία θα είχαν το 35%, από αυτό το 35% ο ιδιώτης, που είναι σήμερα στα ΕΛΠΕ, θα είχε περίπου το μισό, δηλαδή 14% συν 16% οι ιδιώτες στη ΔΕΠΑ Υποδομών που θα είχε τη ΔΕΠΑ Διεθνών επί ΣΥΡΙΖΑ θα είχαν το 30%.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, λοιπόν, -και αυτό είναι λίγο παράξενο- ο οποίος για τη ΔΕΠΑ Υποδομών που θα είχε τη ΔΕΠΑ Διεθνών προέβλεπε οι ιδιώτες να συμμετέχουν κατά 30% εσασί, για πάντα, κάνει έλεγχο σε εμάς που για ένα μεταβατικό διάστημα θα έχουμε τον ίδιο ιδιώτη, δηλαδή τα ΕΛΠΕ, να έχει το 35%, εκ των οποίων ο ιδιώτης κάτι λιγότερο από το μισό. Περὶ αυτού πρόκειται.

Θα ρυθμιστεί στο επόμενο διάστημα, αλλά από τη δική σας σκοπιά, πραγματικά βλέποντας την ερώτηση οφείλω να πω, κύριε Μαμουλάκη, ότι εκπλήσσομαι. Τι θέλετε να κάνετε; Κριτική στη Νέα Δημοκρατία; Από ποια σκοπιά; Από την πλευρά πάντως της διασφάλισης των συμφερόντων του δημοσίου και της συμμετοχής του δημοσίου, η δική μας λύση είναι πιο καθαρή από τη δική σας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Κατ' αρχάς, κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω αν αντιληφθήκατε το περιεχόμενο και την ουσία της ερωτήσεως, διότι είπα ότι έχει διττό χαρακτήρα. Θα επανέλθω σε αυτό, γιατί το ζήτημα σήμερα είναι να δοθούν απαντήσεις.

Η ΕΔΕΥ, όπως καλά γνωρίζετε, είναι ένας φορέας του ελληνικού δημοσίου που έχει εποπτική πρόβλεψη και επίβλεψη για την ωρίμανση έργων και όχι μόνο. Το γεγονός ότι εσείς προβήκατε προσφάτως με νομοθέτημα, τον ν.4685, όπως σας είπα, στο να συνδέσετε την ίδια την ΕΔΕΥ με τα ΕΛΠΕ, όπου βεβαίως έχει συμμετοχή το ελληνικό δημόσιο, όμως υπάρχουν και οι ιδιώτες, αντιλαμβάνεστε ότι δημιουργεί ένα conflict of interest και αυτό έρχεται και επαναφέρω και σας το θέτω επί τάπητος. Αντιλαμβάνομαι την αναγκαιότητα να λύσετε ένα πρόβλημα, αλλά με αυτήν σας τη νομοθετική παρέμβαση όχι απλά δεν το λύνετε, αλλά ελλοχεύει ο κίνδυνος -και εδώ θέλω να σταθώ- της προσβολής του δημοσίου συμφέροντος.

Ξέρετε, σας άκουσα να αναφέρεστε στη χρονική πλειονότητα της τοποθέτησής σας για άλλη μια φορά στο ζήτημα που αφορά το σχέδιο της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ στο παρελθόν ή το δικό σας σχέδιο.

Κύριε Υπουργέ, σήμερα δεν καλείστε να απαντήσετε για το αν το σχέδιο της Νέας Δημοκρατίας ή του ΣΥΡΙΖΑ για την επέκταση χρήσης του φυσικού αερίου για την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων είναι καλύτερο. Σήμερα καλείστε να απαντήσετε για το αν εσείς ως Υπουργός έχετε προχωρήσει στις απαραίτητες μέριμνες για να θεωρακιστεί το δημόσιο συμφέρον. Σήμερα είσθε εδώ για να απαντήσετε εσείς ως Υπουργός ότι έχετε προβλέψει -στο πλαίσιο των δυνατοτήτων και των αρμοδιοτήτων σας- για την υλοποίηση του δικού σας σχεδίου και αν έχετε μπορέσει πραγματικά να αντιληφθείτε ότι η ΕΔΕΥ, για να διατηρήσει την ανεξαρτησία της, δεν μπορεί να είναι «ιπποκόμος» άλλων εταιρειών και συγκεκριμένα ιδιωτικών εταιρειών. Θα πρέπει να κρα-



τηθεί ο δημόσιος χαρακτήρας, κυρίως η μη σύνδεση, γιατί εκεί είναι το μεγάλο πρόβλημα με την ΔΕΠΑ Εμπορίας, δηλαδή το εμπορικό σκέλος με την ΕΔΕΥ. Είναι δύο διακριτές οντότητες και με τον τρόπο με τον οποίον εσείς νομοθετήσατε θεωρούμε ότι δημιουργείται πρόβλημα και γι' αυτό ζητάμε να απαντήσετε σε αυτά τα ερωτήματα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Πραγματικά αυτό που με εκπλήσσει, κύριε Μαμουλάκη, είναι πώς ισχυρίζεστε ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, conflict of interest, όπως είπατε, στη δική μας περίπτωση όπου τα ΕΛΠΕ παραμένουν για μερικούς μήνες μέσα στη ΔΕΠΑ Διεθνών, ενώ δεν υπήρχε conflict of interest στη δική σας περίπτωση όπου τα ΕΛΠΕ θα παρέμεναν για πάντα. Πώς κρίνετε με αυτόν τον τρόπο τα πράγματα; Πραγματικά με εκπλήσσει!

Επαναλαμβάνω για άλλη μια φορά ότι τους αμέσως επόμενους μήνες θα γίνει αποτίμηση, θα υπάρξει ένα εύλογο τίμημα κατά τις συνήθεις διαδικασίες.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Πότε; Πείτε μας μια ημερομηνία.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Προφανώς, δεν μπορώ να σας πω ότι θα γίνει στις 5 Ιουλίου στις οκτώ το απόγευμα, αλλά έχει ξεκινήσει ήδη η συνεννόηση των δύο πλευρών και θα προχωρήσει στους αμέσως επόμενους μήνες, λαμβανομένων υπ' όψιν πολλών και διαφορετικών συνθηκών. Όλα αυτά θα γίνουν με διαφάνεια, με νομιμότητα, με βάση όλες τις αρχές του κράτους δικαίου. Θα γίνει αυτή η πράξη, το δημόσιο θα έχει το 100% των μετοχών του ελέγχου της ΕΔΕΥ, στην οποία θα συμμετέχει και η ΔΕΠΑ Διεθνών, η οποία θα είναι μια αμιγώς δημόσια επιχείρηση. Αυτό μπορώ να σας πω και ελπίζω όταν θα έρθετε στην εξουσία να το ξανασκεφτείτε να την ιδιωτικοποιήσετε. Τι άλλο να σας πω, αφού θέλετε να έχετε κάποιους ιδιώτες;

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Δεν θέλω ιδιώτες. Απαντήσεις θέλω να έχω.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Σας απάντησα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε στην τέταρτη με αριθμό 725/24-05-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Περιβαλλοντική καταστροφή στην παραλία Κουκουναριές από τουριστική επιχείρηση».

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε. Κύριε Υπουργέ, όταν το ΤΑΙΠΕΔ το 2014 πωλούσε το «ΞΕΝΙΑ» στις Κουκουναριές της Σκιάθου έλεγε ότι η διαδικασία αυτή της εκποίησης της δημόσιας γης θα οδηγήσει στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας με την ανάδειξη πολυτελών ξενοδοχειακών μονάδων.

Τι έγινε στην πράξη; Έχουμε έναν επιχειρηματία ο οποίος έχει κλείσει την πρόσβαση στις παραλίες -έχει δεχθεί την μίνυση του δήμου-, κόβει τις κουκουναριές στη Στροφυλιά, το προστατευόμενο είδος στο Κόκκινο Βιβλίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις αντικαθιστά με ελιές, κάνει βόθρους πάνω στις παραλίες, έχει αγωγό που αδειάζει λύματα στις παραλίες και απαγορεύει την πρόσβαση τις δημόσιες εκτάσεις, τις οποίες καταπατά και ούτω καθεξής. Αυτό ήταν το μοντέλο ανάπτυξης που έφερε αυτή η εκποίηση.

Τα ερωτήματα του δήμου, κύριε Υπουργέ, είναι πολύ απλά. Ο δήμος ζητά διενέργεια περιβαλλοντικής επιθεώρησης στο σύνολο του ξενοδοχειακού συγκροτήματος ως προς την τήρηση των επιβεβλημένων περιβαλλοντικών όρων, έλεγχο τήρησης των αποστάσεων από τη ζώνη αιγιαλού, έλεγχο τήρησης των επιβεβλημένων μέτρων προστασίας και ανάδειξη του φυσικού πλού-

του του οικοσυστήματος της περιοχής και έλεγχο σχετικά με τυχόν πρόκληση περιβαλλοντικής ζημιάς σε τμήμα του προστατευόμενου δάσους της Κουκουναριές, ενεργοποιώντας το αρμόδιο ΣΙΓΑΠ και λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι το αναφερόμενο δάσος θεωρείται φυσικός πόρος υψίστης περιβαλλοντικής αξίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το ερώτημα είναι -επειδή αυτή η επιστολή στάλθηκε σε εσάς εδώ και πάνω από ενάμιση μήνα- τι έχει γίνει, τι έχετε κάνει και οι υπηρεσίες του Υπουργείου σε ποιες αλλαγές έχουν προβεί; Τι θα κάνετε απέναντι σ' αυτούς τους επιχειρηματίες που παίρνουν τη δημόσια γη και τη χρησιμοποιούν αποκλειστικά με όρους που προέκυψαν μέσα από το δικό σας περιβαλλοντοκτόνο νομοσχέδιο, αποκλειστικά για τους ίδιους και εις βάρος του κοινού οφέλους;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Αρσένη, η Κυβέρνηση είναι υπέρ των επενδύσεων προφανώς, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν είναι υπέρ των επενδύσεων που ζημιώνουν το περιβάλλον.

Η συγκεκριμένη υπόθεση είναι αρκετά περιπεπλεγμένη, με την έννοια ότι η πληροφορία που έχει συλλέξει το Υπουργείο από τις διάφορες συναρμόδιες αρχές σε τοπικό επίπεδο είναι αντιφατικές μεταξύ τους, δηλαδή σε άλλο μήκος κύματος είναι η απάντηση των Λιμενικών Αρχών, σε άλλο μήκος κύματος είναι η απάντηση του δασαρχείου και σε άλλο μήκος κύματος η απάντηση της ΥΔΟΜ, της υπηρεσίας δόμησης.

Όμως, να πω πώς έχει το θέμα για να προσπαθήσουμε να φωτίσουμε λίγο περισσότερο την υπόθεση. Ο στόχος μας είναι προφανώς να πέσει φως στην υπόθεση μέχρι τέλους και να λυθεί το ζήτημα με βάση τις αρχές τις οποίες επιβάλλει τόσο η ενωσιακή όσο και η εθνική νομοθεσία.

Στο επίκεντρο της συγκεκριμένης ερώτησης βρίσκεται μια σημαντική, πρέπει να πούμε, επένδυση που πραγματοποιήθηκε λίγα χρόνια πριν στις Κουκουναριές Σκιάθου με ανακαίνιση του πρώην ξενοδοχείου «ΞΕΝΙΑ», προερχόμενο από το ΤΑΙΠΕΔ. Μάλιστα, υπήρξε ένα ΕΣΧΑΔΑ, ένα ειδικό σχέδιο χωρικής ανάπτυξης δημοσίου ακινήτου, το οποίο εγκρίθηκε με προεδρικό διάταγμα τον Ιανουάριο του 2015. Τόσο στο προεδρικό διάταγμα έγκρισης του ΕΣΧΑΔΑ όσο και σε σχετική κοινή υπουργική απόφαση έγκρισης πολεοδομικής μελέτης έχουν τεθεί συγκεκριμένοι όροι για τη διαχείριση των γειτονικών δασικών εκτάσεων και τη χρήση του αιγιαλού - παραλίας, η τήρηση των οποίων εξασφαλίζει την προστασία του δασικού περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στο παραλιακό μέτωπο. Προφανώς αυτοί οι όροι πρέπει να τηρούνται και πρέπει εμείς να διασφαλίσουμε ότι θα τηρούνται.

Η συνολική έκταση του ακινήτου, στο οποίο πραγματοποιήθηκε η εν λόγω επένδυση, είναι περίπου εξήντα πέντε χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα και σε αυτή καθορίστηκαν χρήσεις γης και όροι δόμησης ανά ζώνες. Η προς πολεοδόμηση έκταση είναι η Ζώνη 1, ενώ η Ζώνη 2 ορίζεται ως περιοχή προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος και του φυσικού τοπίου και αποτελείται από εκτάσεις δασικού χαρακτήρα στις οποίες διατηρείται ο δασικός χαρακτήρας και το φυσικό ανάγλυφο και απαγορεύεται κάθε δόμηση.

Για τη Ζώνη 2 η κοινή υπουργική απόφαση έθεσε συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους σε ό,τι έχει να κάνει με την προστασία της έκτασης του δασικού χαρακτήρα, την πυροπροστασία των δασικών εκτάσεων του ακινήτου, κ.λπ.. Επιπλέον όσον αφορά την εξασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στην παραλία στην ίδια υπουργική απόφαση τίθενται συγκεκριμένοι όροι για τη διασφάλιση της προστασίας της ζώνης αιγιαλού και τον περιορισμό των επεμβάσεων στις επιτρεπόμενες για την αναβάθμιση της λιμενικής εγκατάστασης. Όλα αυτά τα λέω για να πω ότι υπάρχει ένα πλαίσιο, το οποίο πρέπει εμείς ως Υπουργείο, η Αποκεντρωμένη, οι Λιμενικές Αρχές, όλοι οι εμπλεκόμενοι, να τηρήσουμε.

Σε ό,τι αφορά στις καταγγελίες τις οποίες αναφέρετε, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του δικού μας Υπουργείου ζητήσαμε ενημέρωση πράγματι από το Σώμα Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος. Από αυτήν την ενημέρωση προκύπτουν τα παρακάτω. Ό,τι δεν προλάβω θα τα πω στην δευτερολογία μου.



Έχουν κατατεθεί στο Σώμα Επιθεωρητών Βορείου Ελλάδος από τον Σεπτέμβριο του 2019 καταγγελίες αναφορικά με μη τήρηση οικοδομικών και περιβαλλοντικών όρων, στις οποίες και εσείς αναφερθήκατε, παρεμβάσεις στη ζώνη αιγιαλού κ.λπ.. Ως προς τα περιβαλλοντικά ζητήματα, το Σώμα Επιθεωρητών διαβίβασε τις εν λόγω καταγγελίες στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας, ώστε να υπάρξει η απαιτούμενη διερεύνηση στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της τελευταίας. Ως προς τα πολεοδομικά ζητήματα το Σώμα Επιθεωρητών διαβίβασε τις εν λόγω καταγγελίες στην Υπηρεσία Δόμησης Σκιάθου, ζητώντας επίσης ενημέρωση, σχετικούς ελέγχους κ.λπ..

Με βάση την ενημέρωση από την Υπηρεσία Δόμησης Σκιάθου το Τμήμα Επιθεωρητών είχε προγραμματίσει επίσκεψη στη Σκιάθο για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, οι οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω του COVID-19, αλλά θα πραγματοποιηθούν. Δηλαδή, η εντολή που έχουμε δώσει είναι να γίνουν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα αυτοί οι έλεγχοι, φυσικά, γιατί και εμάς μας ενδιαφέρει να διευκρινιστεί το θέμα. Δεν θέλουμε να σέρνεται και να υπάρχουν αυτές οι αντιδράσεις και οι αμφιβολίες.

Να συνεχίσω -δεν ξέρω αν θέλετε μετά- για να σας πω αυτό που είπα προηγουμένως, ότι το πράγμα είναι λίγο περιπλεγμένο με την έννοια ότι άλλα λέει για τα θέματά της μία υπηρεσία και άλλα λέει η άλλη. Όμως, ήδη έχω φτάσει στα τεσσεράμισι λεπτά. Μήπως πρέπει να διακόψω και να συνεχίσω δίνοντας και τροφή για σκέψη στον κ. Αρσένη για κάποια ερώτηση στο μεταξύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Όπως θέλετε, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Κύριε Υπουργέ, στο θόλο τοπίο και στην αναμπουμπούλα είναι που χαίρεται ο λύκος. Αυτό που έχουμε αυτή τη στιγμή είναι ότι προφανώς, έχουμε έναν δήμο και τρεις υπηρεσίες που αναφέρατε που μπορεί να αναφέρουν διαφορετικές παραβάσεις, αλλά η καθεμία φέρει κάτι από το ψηφιδωτό αυτό των παραβάσεων. Είναι προφανές ότι έχουμε εδώ πέρα έναν επιχειρηματία, ο οποίος δεν τον νοιάζει ή νιώθει ότι δεν τον αφορά ούτε η ελληνική ούτε η ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Και για να είμαι ειλικρινής, το να έρχεστε εδώ πέρα και να μας λέτε ότι είναι ασαφές το τοπίο δεν δημιουργεί την καλύτερη εικόνα, όχι γιατί δεν έχετε πλήρη γνώση, αλλά γιατί στην ουσία αφήνετε μεγάλο παράθυρο δικαίωσης σε αυτόν τον επιχειρηματία, για τον οποίο ήδη υπάρχουν καταδικαστικές αποφάσεις.

Εγώ θα είμαι πολύ συγκεκριμένος. Στις 28 Απριλίου είναι η απόφαση για κυρώσεις από το Λιμενικό προς αυτήν την επιχείρηση και υποχρεώνει να φύγουν οι διάφορες εγκαταστάσεις μέσα σε έναν μήνα. Ο μήνας πέρασε. Έχουν φύγει οι εγκαταστάσεις;

Και για ποιον λόγο τα ρωτάμε όλα αυτά; Επειδή έχουμε και την περίπτωση της Ίου, όπου υπάρχουν άνθρωποι πλέον, που εκτιμούν ότι οι κυρώσεις του νόμου είναι τόσο ελαφριές, τόσο χαμηλά τα πρόστιμα, τόσο απίθανο τελικά να χρειαστούν να τα πληρώσουν που συνεχίζουν και προβαίνουν σε διάφορες δραστηριότητες, παρά και τους επιθεωρητές περιβάλλοντος, κάτι που πραγματικά διευρύνεται, γιατί αυτό το ξενοδοχείο με τον περιβαλλοντοκτόνο νόμο σας έχει και αποκλειστική πρόσβαση της παραλίας, της οποίας κλείνεται η πρόσβαση με μπάρες.

Δημιουργείτε, δηλαδή μία δυστοπία με αυτά που νομοθετείτε, αυτά που αφήνετε να γίνονται, η οποία πραγματικά όχι μόνο δεν αναβαθμίζει το τουριστικό προϊόν, όχι μόνο δεν επιτρέπει την αξιοπρέπεια στους πολίτες, αλλά αποκόπτει την πρόσβαση στη δημόσια και δημοτική γη, στα δημόσια αγαθά στους πολίτες και υποβαθμίζει σαφέστατα το προϊόν.

Γιατί σε ένα απόλυτης προστασίας περιβάλλον σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όταν αυτός ο ξενοδόχος τόσον καιρό, με την ανοχή προφανώς των υπηρεσιών, έκοβε τις κουκουναριές και φύτευε ελιές, όταν άνοιγε βόθρους μέσα στις παραλίες και κινούσε τα λύματα προς τον αιγιαλό, σημαίνει ότι πραγματικά νιώθει ότι έχει γερές πλάτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ελάτε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Πρώτα απ' όλα να σας πω ότι ο επιχειρηματίας, η επιχείρηση, έχουν υποχρέωση να σεβαστούν τον νόμο και θα τον εφαρμόσουν. Δεν μπορούν να κάνουν αλλιώς. Θα τον εφαρμόσουν. Και θα υποστούν και τις κυρώσεις, αν πρέπει να υποστούν κυρώσεις. Γι' αυτό δεν θέλω να υπάρχει καμμία αμφιβολία.

Θέλω όμως και εσείς να μην έχετε καμμία αμφιβολία για την ακρίβεια των στοιχείων που σας δίνω. Αναφέρθηκα μέχρι τώρα στην υπηρεσία δόμησης, η οποία τοποθετήθηκε με τον τρόπο που τοποθετήθηκε και εσείς εν πολλοίς, λέγοντας ότι υπάρχει μία συμπεριφορά μη συμβατή προς το νόμο. Υπάρχει η λιμενική αστυνομία γι' αυτά που την αφορούν, η οποία λέει στις 24 Απριλίου του 2020 ότι διαπιστώθηκαν ζητήματα με τις κατασκευές, που δεν είναι συμβατές με τα προβλεπόμενα από την πολεοδομική μελέτη, που έχει εγκριθεί και των οποίων την απομάκρυνση πράγματι ζητήσε. Και υποχρεούται προφανώς ο επιχειρηματίας να κάνει τα δέοντα.

Ωστόσο, πρέπει να δώσουμε όλη την εικόνα. Το τμήμα λιμενικής αστυνομίας Σκιάθου, στο ίδιο έγγραφο αναφέρει ότι από την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης δεν διαπιστώθηκε ρύπανση στον αιγιαλό, παραλία και τη θάλασσα από λύματα ή την ύπαρξη παράνομων εγκαταστάσεων. Επίσης, η λιμενική αστυνομία αναφέρει ότι στην είσοδο της εγκατάστασης, σε σημείο εκτός αιγιαλού παραλίας έχουν τοποθετηθεί μπάρες απαγόρευσης εισόδου οχημάτων, που δεν πρέπει, ενώ από την άλλη πλευρά υφίσταται ελεύθερος χώρος που επιτρέπει τη διέλευση πεζών με προορισμό την παραλία. Δηλαδή, υιοθετεί εν μέρει καταγγελίες, εν μέρει τις απορρίπτει.

Και το δασαρχείο -έχω εδώ όλα όσα λέει- στην πραγματικότητα μάλλον απορρίπτει τις καταγγελίες γι' αυτά που το αφορούν. Ούτε εσείς είστε δασικός ούτε εγώ. Και εσείς στηρίζετε σε πληροφορίες και εγώ στηρίζομαι σε πληροφορίες. Η διαφορά είναι ότι εγώ στηρίζομαι στις πληροφορίες του δασαρχείου.

Λέει το δασαρχείο ότι στις 8 Οκτωβρίου του 2019 πραγματοποιήθηκε αυτοψία των υπηρεσιών στην περιοχή της επένδυσης. Μετά την αυτοψία το δασαρχείο εξέδωσε έγγραφο με θέμα: «Λήψη φυτοϋγειονομικών μέτρων προστασίας δασικής έκτασης». Κοντολογίς, επειδή πάλι περνάει ο χρόνος, λέει ότι έχουν εντοπιστεί ζημιές σε διάφορες κουκουναριές και λέει και άλλες λεπτομέρειες. Εν πάση περιπτώσει, θεωρεί ότι οφείλεται μάλλον σε παθολογικά ή εντομολογικά αίτια. Και γι' αυτό τον λόγο μετά τη λήξη της αντιπυρικής περιόδου και σε συνεννόηση με το δασαρχείο πρέπει να υλοποιηθούν όλα τα νεκρά δέντρα, να καούν επιτόπου και να σκεπαστούν τα πρέμνα τους. Και γι' αυτό γίνονται και όλες αυτές οι εργασίες προφανώς. Υπάρχει και αυτή η πτυχή.

Και επίσης, λέει: «Τα νεκρωμένα δέντρα βρίσκονται στη συντριπτική τους πλειονότητα σε εκτάσεις τελεσίδικα χαρακτηρισμένες με πράξεις χαρακτηρισμού του Δασαρχείου Σκοπέλου ως μη δασικές». Στον αναρτημένο δασικό χάρτη της νήσου Σκιάθου εμφανίζονται ως ΠΑ.

Κοντολογίς, γιατί τα λέω αυτά, κύριε Αρσένη; Σας τα λέω για να δείξω ότι άλλα λέει το δασαρχείο, αλλά λέει το Λιμενικό, κάπου στο ενδιάμεσο ευρισκόμενο, και άλλα λέει η υπηρεσία δόμησης. Και γι' αυτό το μελετούμε το θέμα ενδελεχώς, με ψυχραιμία, με σοβαρότητα. Θα πάνε εκεί οι επιθεωρητές, θα κάνουν την έκθεσή τους και προφανώς μας ενδιαφέρει να κινηθούμε με το γράμμα και το πνεύμα του νόμου, χωρίς ακρότητες απέναντι στην επιχείρηση, αλλά και με σεβασμό προφανώς απέναντι στο περιβάλλον.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε τώρα στην πρώτη με αριθμό 742/25-5-2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Σωκράτη Φάμελλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Η Κυβέρνηση έχει συμφωνήσει σε νέα ΝΟΜΕ μέχρι να κλείσουν οι λιγνιτικές μονάδες;».

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ευχαριστώ που είστε εδώ. Το λέω αυτό, γιατί

δυστυχώς έχουμε έξι μήνες να σας δούμε να απαντάτε σε ερωτήσεις και μέχρι τώρα έχουμε καταθέσει, κυρία Πρόεδρε, είκοσι οκτώ γραπτές ερωτήσεις μέχρι τέλος Απριλίου, από τις οποίες απ' ό,τι βλέπω δώδεκα απαντήθηκαν ως επίκαιρες, γιατί δεν απαντήθηκαν γραπτά, δέκα απαντήθηκαν εκπρόθεσμα και τρεις ακόμα περιμένουμε να απαντηθούν.

Μέσα σε όλα αυτά, που δεν τα λέτε ικανοποιητικά για το Υπουργείο Περιβάλλοντος της χώρας μας, βλέπω ότι ακόμη εκκρεμούν και πολλές αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων για την ανακύκλωση, για την ύδρευση, για το επιχειρηματικό πλάνο της ΔΕΗ. Είναι γεγονός ότι κάτι πρέπει να αλλάξετε, όσον αφορά τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και την παρουσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, μιας και δεν είναι μόνο αυτά. Είδαμε ότι απουσίαζε το Υπουργείο Περιβάλλοντος από τη συζήτηση για τον τραγικό νόμο για τον τουρισμό, όπου επιχειρήθηκε με τρία άρθρα να αλλάξουν τα σημαντικά στοιχεία της δασικής πολιτικής. Και αν δεν το αντιλαμβανόταν η Αντιπολίτευση, δεν θα το είχε καταλάβει το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Τελικά, αποσύρθηκαν τα μισά.

Πρέπει να σας πω, ακόμη, κύριε Υπουργέ, ότι και αύριο υπάρχει ένα άρθρο στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αναφέρεται στους φορείς προστατευόμενων περιοχών, τους οποίους καταργήσατε. Είναι το άρθρο 4. Μήπως μπορείτε να προσέχετε λίγο τι υπογράφετε πριν να δώσετε την έγκρισή σας σε νομοσχέδια άλλων Υπουργείων που αναιρούν την περιβαλλοντική πολιτική;

Έρχομαι, όμως, στα θέματα για τα οποία σας ρωτώ. Είναι γεγονός ότι όντας πολύ συνεπής στη λογική σας ότι είναι πιο σημαντική η επικοινωνία από την ουσία, κάτι που υπηρετεί και ο Πρωθυπουργός εξάλλου, είχατε ένα κορυφαίο επικοινωνιακό σόου καταστροφολογίας από την αρχή της θητείας σας, σχετικά με την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ με ακραίες δηλώσεις για τις ευθύνες μας, όσον αφορά τα ΝΟΜΕ με έναν προφανή στόχο, να κρύψετε τον εκνευρισμό σας, γιατί ακυρώσαμε τη «μικρή» ΔΕΗ, κάναμε τη ΔΕΗ με μικρότερο δανεισμό, δεν βάλαμε αυξήσεις στα τιμολόγια, ώσαμε τον ΑΔΜΗΕ, τη ΔΕΠΑ και πάρα πολλούς φορείς, που τώρα ξεπουλάτε και για να καλύψετε ότι έρχεστε να υλοποιήσετε το μνημόνιο του 2014 χωρίς δικαιολογία χρεοκοπίας, να πουλήσετε το αέριο, να πουλήσετε το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας και να δώσετε άδικες αυξήσεις στο σύνολο των Ελλήνων παραγωγών, επαγγελματιών, βιομηχανιών και πολιτών.

Τον Σεπτέμβριο του 2019, όμως, με πολύ σκληρές δηλώσεις μέσα στη Βουλή, μας είπατε ότι εξυπηρετούμε συμφέροντα με έναν ξεδιάντροπο τρόπο, ότι είμαστε βιομηχανία ψεμάτων. Στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» δηλώσατε με ένα μελοδραματικό συναισθηματικό ύφος, που το χρησιμοποιείτε πολύ, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είχε κάνει συμφωνία με την Κομισιόν το 2015 για τα ΝΟΜΕ, ότι θέλαμε να μειώσουμε τη ΔΕΗ στο 50% της παραγωγής παρ' ό,τι την μειώσαμε, κάτι που ήταν ψευδές, ότι δεν επιτρέπει η συνειδήσή σας να επιβάλλετε ΝΟΜΕ.

Δεν είπατε τίποτα όμως για τον «ελέφαντα στο δωμάτιο», παρ' ό,τι σας ρωτήσαμε. Σας ρώτησα κι εγώ προσωπικά στον τότε νόμο για τη ΔΕΗ - ΔΕΠΑ και τον υπόλοιπο εκσυγχρονισμό, του «ξεπουλήματος», αν συζητάτε με τους θεσμούς για να επιβάλλετε νέα ΝΟΜΕ και αναθεωρημένα μέτρα θεραπείας. Δεν απαντήσατε, κύριε Υπουργέ.

Ξαναβρήκαμε σε άλλη έκθεση εποπτείας τον Φεβρουάριο του 2020, που είναι ο μόνος τρόπος από τον οποίο ενημερώνεται τελικά η ελληνική κοινωνία και όχι από εσάς, την επανάληψη από την Κομισιόν ότι συζητάτε για κάτι τέτοιο. Πάλι, δεν είπατε τίποτα.

Τελικά, κυρία Πρόεδρε, στις 20 Μαΐου βρίσκουμε στην αναθεωρημένη έκθεση ότι η Ελλάδα συζητάει με την Κομισιόν επιλογές, που θα επιτρέψουν στους ανταγωνιστές της ΔΕΗ να την ανταγωνιστούν και να αποκτήσουν πρόσβαση στην υφιστάμενη λιγνιτική παραγωγή. Άρα συζητάτε για νέα ΝΟΜΕ, κύριε Χατζηδάκη.

Το ερώτημα είναι το εξής: Αν εμείς εξυπηρετούσαμε συμφέροντα δεσμευόμενοι από τις δικές σας δεσμεύσεις του δευτέρου μνημονίου -γιατί τα ΝΟΜΕ είναι δουλιά της Νέας Δημοκρατίας και του κ. Μανιάτη- εσείς τώρα ποια συμφέροντα εξυπηρετείτε;

Θα προτιμούσαμε, όμως, πρώτα απ' όλα, να μας πείτε, αν διαπραγματεύεστε νέα ΝΟΜΕ με την Κομισιόν και τι επίπτωση θα έχει αυτό στη ΔΕΗ. Αυτό ενδιαφέρει τους Έλληνες πολίτες. Και αφού δεν επιδιώξατε εσείς να μας ενημερώσετε, εμείς πήραμε την πρωτοβουλία για να ενημερώσετε τη Βουλή.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Δεν θα ήθελα να μπω στον πειρασμό των συγκρίσεων, σε σχέση με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο επί ΣΥΡΙΖΑ και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο επί Νέας Δημοκρατίας. Τουλάχιστον, όσον αφορά στο δικό μας Υπουργείο, εγώ θυμάμαι πολύ καλά ως Βουλευτής της Αντιπολιτεύσεως ότι οι μισές από τις ερωτήσεις, τις επίκαιρες και τις προφορικές, εδω, δεν απαντήθηκαν. Και είχε θέσει τότε, ο κ. Μητσοτάκης ως Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας θέμα στον τότε Πρόεδρο της Βουλής, στον κ. Βούτση. Είχε γίνει κατ' επανάληψη θέμα το ζήτημα αυτό. Επομένως, δεν θα έπρεπε να το θυμάστε, νομίζω, κύριε Φάμελλε, διότι απλώς σκαλίζετε τη μνήμη όλων μας. Θυμόμαστε, τι γινόταν τότε.

Το Υπουργείο το δικό μας είναι συστηματικά παρόν. Όταν δεν μπορώ να είμαι εδώ λόγω άλλων υποχρεώσεων είναι πάντοτε οι Υφυπουργοί. Απαντώνται οι ερωτήσεις, σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα του Κανονισμού της Βουλής.

Από εκεί και πέρα, σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω για την ερώτηση, διότι μου δίνει τη δυνατότητα να υπενθυμίσω ακόμα μία φορά τη συμφωνία του ΣΥΡΙΖΑ το καλοκαίρι του 2015 για τα ΝΟΜΕ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ στο πλαίσιο του τρίτου μνημονίου συμφώνησε να περιοριστεί το μερίδιο της ΔΕΗ από 95%, που ήταν τότε, περίπου στο 50% έναντι 0 ευρώ για τη ΔΕΗ. Ήταν έναντι 0 ευρώ εκ πρώτης όψεως, διότι αν το ψάξει κανείς περαιτέρω, θα δει ότι δεν ήταν απλώς μια δωρεάν ιδιωτικοποίηση. Ήταν μία ιδιωτικοποίηση με ζημία για τη ΔΕΗ, που αποτιμάται σε 600 εκατομμύρια ευρώ. Θα πείτε ότι το λέω εγώ. Το λένε τα οικονομικά στοιχεία. Αυτά τα έχει πει ο κ. Παναγιωτάκης, ο διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΗ επί ΣΥΡΙΖΑ. Αυτά είναι πολύ συγκεκριμένα γεγονότα και δεν αλλάζουν.

Τα δε πράγματα για τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος σήμερα πάλι προσπαθεί να πάρει την εισαγγελική θέση, είναι ακόμη χειρότερα. Διότι εκτός της ζημίας που προκλήθηκε από τον περιορισμό του μεριδίου της ΔΕΗ μέσω των ΝΟΜΕ και που την ποσοτικοποίησαν 600 εκατομμύρια ευρώ προς όφελος των ανταγωνιστών, που είναι τα μεγάλα συμφέροντα, οι μεγαλοκαρχαρίες που έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ, την ίδια στιγμή, ο ΣΥΡΙΖΑ συμφώνησε να πουλήσει δύο λιγνιτικές μονάδες, πάνω στη Φλώρινα και στην Μεγαλόπολη.

Αυτές οι λιγνιτικές μονάδες επιχειρήθηκε να πουληθούν σε δύο γύρους. Στον πρώτο γύρο απέτυχε η προσπάθεια. Στον δεύτερο γύρο έγινε προσπάθεια πώλησης, ιδιωτικοποίησης χωρίς να υπάρχει κατώφλι. Θα μπορούσε δηλαδή θεωρητικά και κάποιος με ένα ευρώ να έρθει να τις πάρει. Αυτή ήταν η ιδιωτικοποίηση επί ΣΥΡΙΖΑ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έρχεται σήμερα να κάνει κριτική σε εμάς που πήραμε τη ΔΕΗ σε τραγική κατάσταση και κατορθώσαμε να της δοθεί πιστοποιητικό βιωσιμότητας, το οποίο δεν είχε και της δόθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, που κατορθώσαμε να ανέβει η πιστοληπτική της θέση. Κατορθώσαμε, επίσης, παρά τις δυσκολίες και παρά τις αναταράξεις του Χρηματιστηρίου λόγω του κορωνοϊού να τριπλασιαστεί σχεδόν η τιμή της μετοχής της όλους αυτούς τους μήνες. Η ΔΕΗ πάει μπροστά. Η ΔΕΗ εκσυγχρονίζεται.

Και σε σχέση με την ερώτησή σας, κύριε Φάμελλε, η απάντηση είναι πάρα πολύ απλή: Όχι, δεν θα υπάρξουν καινούρια ΝΟΜΕ. Δεν θα υπάρξουν καινούργια ΝΟΜΕ. Θα υπάρξει μια συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συνεχίζονται, οι διαπραγματεύσεις. Η Κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να δεχτεί ΝΟΜΕ. Η Κυβέρνηση αυτή είναι η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη. Δεν είναι η Κυβέρνηση του Αλέξη Τσίπρα, που υπέγραψε τα ΝΟΜΕ και έκανε αυτή τη μοναδική προσπάθεια ζημιολόγησης ιδιωτικοποι-

ησης της ΔΕΗ προς όφελος των ανταγωνιστών της.

Εμείς προχωρούμε μπροστά. Θα βρούμε μια λύση με ορίζοντα το 2023 που τελειώνει και η απολιγνιτοποίηση. Θα βρούμε μια λύση, η οποία όταν θα παρουσιαστεί δεν θα ζημιώνει καθόλου τη μεγαλύτερη ενεργειακή επιχείρηση της χώρας. Και αυτή είναι η διαφορά μας. Εσείς είστε λόγια, λόγια, λόγια. Φτάσατε τη ΔΕΗ στο χείλος της καταστροφής, ενώ εμείς διασώσαμε τη ΔΕΗ. Συνεχίζουμε την προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό της. Και αυτό ό,τι και να κάνετε αποτυπώνεται στις συνειδήσεις των πολιτών, αλλά και των ιδίων των εργαζομένων της, που δεν ακούνε τις κραυγές του ΣΥΡΙΖΑ και εμπιστεύονται στην πραγματικότητα τις προσπάθειες της Κυβέρνησης.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, κύριε Υπουργέ, πρέπει να σας πω ότι είναι πολύ κουραστικό για μία Κυβέρνηση περίπου δέκα μηνών να χρησιμοποιεί πάντα την τακτική «αντιπολίτευση στην Αντιπολίτευση» αντί να παρουσιάζει το έργο της. Δηλαδή, μας είπατε ότι δεν απαντάτε στις ερωτήσεις, γιατί το έκανε και ο ΣΥΡΙΖΑ; Και χαίρεστε γι' αυτό; Παραβιάζετε εσείς τον Κανονισμό της Βουλής και ψάχνετε δικαιολογίες στο παρελθόν; Εσείς δεν είπατε ότι θα έρθετε στην κυβέρνηση για να είστε καλύτεροι από τον ΣΥΡΙΖΑ; Είστε χειρότεροι. Δεν έχετε απαντήσει ούτε μία ερώτηση εμπρόθεσμα, κύριε Υπουργέ. Αν θέλετε, να κάνουμε μια σύγκριση. Φέρτε τις ερωτήσεις που αφορούσαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, που είχα την ευθύνη, και να συγκριθούν.

Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, μην κρύβεστε πίσω από αδυναμίες άλλων. Για τις δικές σας αδυναμίες, για τη δική σας πολιτική θα μας μας πείτε κάτι; Ήμουν, σίγουρος, κύριε Υπουργέ, ότι θα προσπαθήσετε πάλι να ρίξετε τα βάρη στον ΣΥΡΙΖΑ και για τα ΝΟΜΕ. Και έβαχνα να βρω, τι ακριβώς έγινε, λοιπόν, τότε στην κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, τα οποία με υποχρεώνετε να τα καταθέσω στη Βουλή.

Είναι απολύτως ψευδές το επιχείρημά σας ότι η κυβέρνηση του Αλέξη Τσίπρα εισήγαγε τα ΝΟΜΕ και τη συμφωνία γι' αυτά. Για τον λόγο αυτό, κυρία Πρόεδρε, καταθέτω στα Πρακτικά την επιστολή του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, Μάκη Παπαγεωργίου, στις 22 Ιανουαρίου 2014, που ζητάει από τη ΡΑΕ να ξεκινήσει τις νομοθετικές διαδικασίες για την εφαρμογή τον Σεπτέμβριο του 2014 των ΝΟΜΕ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επίσης, καταθέτω και τη σελίδα 60 από το δεύτερο μνημόνιο, την τέταρτη αξιολόγηση -νομιζω είναι Απρίλιος του 2014- που λένε και οι θεσμοί ότι έχετε δεσμευθεί να πουλήσετε τη «μικρή» ΔΕΗ και να επιβάλλετε ΝΟΜΕ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αρα αυτά θα έλεγα, παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, να τα σταματήσουμε. Δεν μας αντιστοιχούν. Δεν έχουμε καμμία δουλειά να ασχολούμαστε μ' αυτή τη συζήτηση. Δικιά σας συμφωνία ήταν τα ΝΟΜΕ, όπως ήταν και η «μικρή» ΔΕΗ και η πώληση του ΑΔΜΗΕ και της ΔΕΠΑ και σταμάτησαμε τουλάχιστον το 80% των δικών σας δεσμεύσεων ενώ αφήσατε την Ελλάδα χρεοκοπημένη, κύριε Υπουργέ. Αφήστε τα, λοιπόν, αυτά.

Θα συζητήσουμε, λοιπόν, λίγο πιο συγκεκριμένα. Συμφώνησε ο ΣΥΡΙΖΑ να πουληθούν λιγνιτικές μονάδες, επειδή το ήθελε ο ΣΥΡΙΖΑ; Όχι, επειδή χάθηκε ευρωπαϊκό δικαστήριο που η δική σας κυβέρνηση ήταν υπεύθυνη, γιατί ούτε τεκμηρίωση σωστή έδωσε ούτε ανταγωνίστηκε σωστά ούτε προσάρμοσε την Ελλάδα για να μπορέσει να μπει στο νέο περιβάλλον του ενεργειακού μοντέλου της Ευρώπης; Όχι, κύριε Χατζηδάκη. Η υπόθεση αυτή είχε τελειώσει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο πριν την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Μας υποχρέωσαν οι θεσμοί με την τελεσιδικία να το εφαρμόσουμε αυτό, γιατί είχατε εσείς χρεοκοπήσει την πα-

τρίδα και δεν είχατε βάλει τη ΔΕΗ στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεν είχατε κάνει άλλα πλάνα εξυγίανσης της παραγωγής και δεν είχατε κάνει την απεξάρτηση από τον λιγνίτη ποτέ. Γιατί το πρώτο πλάνο απολιγνιτοποίησης έγινε από τον ΣΥΡΙΖΑ με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Όλα αυτά είναι ξεκάθαρα και εμείς τώρα σας ζητάμε να μας ενημερώσετε γιατί δεν το κάνατε μέχρι τώρα, κύριε Υπουργέ. Κι αν το καταφέρετε και από τη δική μας πίεση, εμείς θα είμαστε περήφανοι γιατί σας πιέζουμε τώρα να μην κάνετε νόμο όπως κάνατε το 2013-2014 και δεσμεύσατε τη χώρα μας. Σας κάνουμε την ερώτηση αυτή, γιατί είμαστε σίγουροι ότι με την καταστροφολογία που συνεχίζετε, θέλετε να απαξιώσετε και άλλο τη ΔΕΗ και να ξεπουλήσετε το μερίδιό της ΔΕΗ στην παραγωγή, όπως παραδέχεται ο κ. Στάσης.

Γιατί, κυρία Πρόεδρε, έχουμε μια συνέντευξη η οποία από τη μια μεριά λέει ότι η ΔΕΗ θα έχει κέρδη και μάλιστα μιλάει για κάτι περίεργα 700 εκατομμύρια ευρώ, ενώ λέει ότι ο στόχος του κ. Χατζηδάκη είναι να μειώσει το μερίδιο της παραγωγής στη ΔΕΗ στο 30%, ενώ το παραλάβατε πάνω από το 75%. Άρα ποιος μειώνει το μερίδιο της ΔΕΗ -χάνοντας κιόλας- και ταυτόχρονα διαπραγματεύεται για ΝΟΜΕ; Εσείς.

Και το κάνατε όπως κάνατε με τη ΔΕΠΑ, με τον ΑΔΜΗΕ, χωρίς να έχει υποχρέωση η χώρα και χωρίς καμμία φροντίδα για την ελληνική παραγωγή, για τους πολίτες. Όπως κυνικά παραδέχτηκε στη «BILD» ο κ. Μητσοτάκης, ότι πρέπει να βρουν κάποια δουλειά να κάνουν οι κάτοικοι της δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης, ενώ υποσχέθηκε μόνο χατίρια για τις γερμανικές εταιρείες. Για την Ελλάδα, για τους Έλληνες, τις Ελληνίδες, για την ελληνική παραγωγή, για την ελληνική επιχειρηματικότητα θα κάνατε κάτι; Ή μόνο άσκοπες αυξήσεις 500 εκατομμυρίων ευρώ που κάνατε τον Σεπτέμβριο, έτσι ώστε τώρα να φτάσετε να πουλάτε με διπλάσια τιμή από το κόστος παραγωγής, χωρίς να ωφεληθεί ο Έλληνας πολίτης, ενώ κόβετε το ρεύμα στους επιχειρηματίες που σας καταγγέλλουν ότι νίπτετε τας χείρας σας ως Πόντιος Πιλάτος; Γι' αυτά σας ρωτάμε, κύριε Χατζηδάκη. Γι' αυτά δεν έχετε κάνει τίποτα. Και δυστυχώς έχετε μόνο αντιφατικές δηλώσεις.

Και, κυρία Πρόεδρε, να το πω κι αυτό. Σε συζήτηση που κάναμε εδώ, μας υποσχέθήκατε ότι θα μας καταθέσετε το business plan της ΔΕΗ, το οποίο το ανέφερε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος στους μετόχους, αλλά δεν το έδωσε ούτε σ' αυτούς. Πού είναι, λοιπόν, το business plan της ΔΕΗ; Υπάρχει σχέδιο για τη ΔΕΗ; Ή το μόνο σχέδιο είναι, όπως λέει ο κ. Στάσης, που θα το καταθέσω κι αυτό στα Πρακτικά, να μειώσετε εσείς το μερίδιο της ΔΕΗ και τελικά να απαξιώσετε τον ενεργειακό πυλώνα της χώρας μας; Γιατί είμαστε σίγουροι ότι μόνο αυτό κάνατε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Εκτός κι αν έχει δίκιο η ερώτησή μας, που επίσης δεν έχετε απαντήσει, ότι το μόνο που κάνατε σε ΔΕΗ και ΕΔΔΗΕ είναι να δημιουργείτε θέσεις διευθυντών για να βολέψετε «γαλάζια παιδιά» με υψηλές αμοιβές, πολύ περισσότερες από τις θέσεις που είχε το οργανόγραμμα της ΔΕΗ μέχρι τώρα, χωρίς να υπάρχει επιχειρηματικό σχέδιο.

Αυτά βλέπουμε, κύριε Χατζηδάκη, και φοβόμαστε για το τι διαπραγματεύεστε. Και σας ρωτάμε, λοιπόν, ξανά: Ετοιμάζετε σχέδιο, όπως οι αυξήσεις, που έκαναν τους καλούς και συνεπείς πελάτες της ΔΕΗ να φύγουν και να τρέβουν τα χέρια τους ιδιώτες; Ποια συμφέροντα εξυπηρετείτε, κύριε Χατζηδάκη; Τα συμφέροντα της Ελλάδας ή των γερμανικών εταιρειών, όπως υπόσχεται στη «BILD» ο κ. Μητσοτάκης; Γιατί αυτό είναι το μόνο είπε ο κ. Μητσοτάκης, που χαρακτηρίστηκε ο πιο περιβαλλοντοκτόνος Πρωθυπουργός της χώρας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Είναι πολύ ωραίο πραγματικά και σας ζηλεύω, κύριε Φάμελλε, γι' αυτό, όταν δεν σε βολέει η πραγματικότητα να φτιάχνεις μια δική σου πραγματικότητα και να ζεις μέσα σ'



αυτήν ή να παριστάνεις ότι υπάρχει κάτι διαφορετικό απ' αυτό που πράγματι υπάρχει. Ειλικρινά δεν μας είπατε τίποτα σωστό, τίποτα ακριβές και δεν είναι η πρώτη φορά.

Ισχυριστήκατε ότι τα ΝΟΜΕ τα κάναμε εμείς. Μα, πέρασε νόμος το καλοκαίρι του 2015. Υποτίθεται ότι έχετε αναφερθεί σε διάφορα κείμενα στα οποία δεν είναι και η πρώτη φορά που αναφέρεστε, έχετε αναφερθεί και σε συζήτηση του νόμου που κάναμε. Είναι κείμενα εργασίας, τα όποια κείμενα αναφέρουν παράλληλα τα ΝΟΜΕ με τη «μικρή» ΔΕΗ.

Όσοι ξέρουν από ενέργεια και από οικονομία καταλαβαίνουν ότι δεν μπορούν να προχωρήσουν και τα δύο. Ή το ένα θα προχωρήσει ή το άλλο, διότι το ένα συγκρούεται με το άλλο. Η Κομισιόν καλυπτόταν απόλυτα με τη «μικρή» ΔΕΗ που εσφαλμένα την καταργήσατε.

Δεύτερον, λέτε για τις λιγνιτικές μονάδες ότι τις κάναμε εμείς. Μπα, εμείς ήμασταν κυβέρνηση το 2017 και το 2018; Τις φέρατε και τις καταψηφίσαμε και τις κάνατε μ' έναν τρόπο σαν κι αυτό που περιέγραψα, που δεν οδήγησε σε κανένα απολύτως αποτέλεσμα. Αλλά είχατε και το θράσος να κάνετε και δεύτερο γύρο - παγκόσμια πρωτοτυπία! - στην πώληση των λιγνιτικών μονάδων χωρίς κατώφλι. Ιδιωτικοποίηση του 1 ευρώ σχεδιάζατε να κάνετε και ερχόσαστε με θράσος σήμερα να κουνήσετε το δάκτυλο.

Αναφερθήκατε σε δήθεν δηλώσεις μου ή του κ. Στάσης, ότι θέλουμε το μερίδιο της ΔΕΗ να είναι στο 30%. Αυτά είναι μόνο στο δικό σας μυαλό και στα δικά σας χαρτιά, τα οποία δεν ξέρω ποιος τα έγραψε και πού τα βρήκατε, αλλά θα έπρεπε όποιος τα είπε να είναι για δέσιμο που ισχυρίζεται ότι ο Υπουργός Ενέργειας ή ένας άλλος που διοικεί τη ΔΕΗ, ότι η ΔΕΗ θα πάει στο 30%.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Τα κατέθεσα. Είναι στα Πρακτικά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Σας είπα ότι εσείς είχατε στόχο να την πάτε στο 50% και αυτό θα σας το λέω όσο και να σας ενοχλεί. Και σας είπα ότι σας ευχαριστώ πάρα πολύ που κάνετε αυτές τις ερωτήσεις για να επαναλαμβάνουμε στον κάθε Έλληνα πολίτη τι ακριβώς έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ στη ΔΕΗ και με ποιον τρόπο την οδήγησε στο χείλος της καταστροφής.

Τώρα, από 'κει και πέρα, δικές σας εκτιμήσεις για τη ΔΕΗ μπορείτε να κάνετε όποιες θέλετε. Ξέρουμε, όμως, πολύ καλά ότι πέρσι τον Φεβρουάριο βγήκε η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή, η οποία έλεγε ότι η ΔΕΗ είναι στα πρόθυρα της χρεοκοπίας και ότι έχει ζήτημα βιωσιμότητας. Ξέρουμε, επίσης, ότι μετά τις έκτακτες παρεμβάσεις του καλοκαιριού που κάναμε αμέσως μόλις αναλάβαμε τη διακυβέρνηση της χώρας, ξαναβγήκε η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή, η οποία έλεγε ότι πλέον δεν υπάρχει αυτό το ζήτημα.

Ξέρουμε ότι η «STANDARD & POOR'S» πέρσι τον Οκτώβριο αναβάθμισε πιστοληπτικά τη ΔΕΗ και ξέρουμε ότι το Χρηματιστήριο, δηλαδή η αγορά, βλέπει θετικά τις κινήσεις της Κυβέρνησης και τον νόμο περί κατάργησης της μονιμότητας και τις «ενέσεις» στελεχών από την αγορά που κάνουμε. Ναι, το κάνουμε για να μπορέσει να σταθεί καλύτερα η ΔΕΗ στον ανταγωνισμό και ανεβαίνει μ' αυτόν τον τρόπο η ΔΕΗ.

Βλέπουμε, επίσης, ξένες εταιρείες -τη «RWE», τη «MASDAR», την πορτογαλική εταιρεία- να έρχονται και να κάνουν συνεταιρισμούς με τη ΔΕΗ στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που είχατε αφήσει στο 3% της αγοράς τη μεγαλύτερη ενεργειακή επιχείρηση της χώρας. Βλέπουμε μια σειρά κινήσεων εκσυγχρονισμού της ΔΕΗ. Τις βλέπει όλος ο κόσμος, τις βλέπει το Χρηματιστήριο, τις βλέπει η αγορά, τις βλέπουν οι εργαζόμενοι, τις βλέπουν οι πάντες. Μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ δεν τις βλέπει.

Σας αφήνουμε στο δικό σας κόσμο. Είστε ευτυχείς στο δικό σας κόσμο. Δεν θέλουμε να χαλάμε την ευτυχία σας. Αλλά προφανώς δεν μπορούμε να αγοράσουμε και τα ασύστολα ψέματα τα οποία κατ' επανάληψη λέτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε στην τρίτη επίκαιρη ερώτηση με το αριθμό 726/24-5-2020 δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜΕΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Εργοστάσιο

καύσης σκουπιδιών στον Βόλο κατά παράβαση ευρωπαϊκών οδηγιών».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κάτι τρέχει στον Βόλο. Υπάρχει μια οργανωμένη πλέον προσπάθεια με τη συμμετοχή του κ. Μπέου να μετατραπεί ο Βόλος σε πρωτεύουσα της καύσης στην Ελλάδα. Ο κ. Μπέος όποιον αντιδρά, τον βρίζει και τον απειλεί.

Την προηγούμενη εβδομάδα ο Υφυπουργός σας κ. Οικονόμου ήταν εδώ και μου είπε -ούτε λίγο ούτε πολύ- ότι δεν είναι στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Μπέος. Παρατηρώ ότι ο κ. Λούλης, Γενικός Γραμματέας Τουρισμού, είναι ο πρώτος εκλεγμένος δημοτικός σύμβουλος του κ. Μπέου, ενώ στις 2 Ιουλίου του 2019 ο κ. Μητσοτάκης επισκεπτόμενος τον Βόλο προεκλογικά δήλωσε για τον κ. Μπέο: «Σέβομαι τις επιλογές των τοπικών κοινωνιών. Γι' αυτό αποφύγαμε να δώσουμε σκληρό χρίσμα. Επιλέξαμε να δώσουμε ένα χαλαρό χρίσμα στον Βόλο», κλείνοντας το μάτι στον κ. Μπέο.

Αυτήν τη στιγμή ο κ. Μπέος φέρνει ένα εργοστάσιο SRF για να δίνει το παραγόμενο προϊόν προς καύση, τα σκουπίδια δηλαδή, στο εργοστάσιο της ΑΓΕΤ. Αυτό λέει ο ίδιος σε δηλώσεις του.

Εμείς σας καλούμε να το αποσύρετε και να παρέμβετε σε όλη αυτή τη διαδικασία, προκειμένου να μην επιβαρυνθεί άλλο η υγεία των πολιτών στον Βόλο.

Θα σας καταθέσω τα εξής έγγραφα: το έγγραφο του Μετσόβιου Πολυτεχνείου για τον σχηματισμό διοξινών κατά την καύση εναλλακτικού καυσίμου RDF στις εγκαταστάσεις της τσιμεντοβιομηχανίας, το κείμενο του Ιατρικού Συλλόγου Μαγνησίας για την καύση σκουπιδιών στην «ΑΓΕΤ» και τη μηνυτήρια αναφορά στον εισαγγελέα, αυτό που λέει ο κ. Μπέος ότι θα κάνει μήνυση στην «ΑΓΕΤ», αυτό που λέει ο Βουλευτής σας κ. Μαραβέγιας ότι υπάρχουν πολλά ερωτηματικά γύρω από το SRF, αυτό που λέει ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος κ. Μπουκώρος, ότι δηλαδή προτιμάει ένα μοντέλο σαν της Ηπείρου με παραγωγή βιοενέργειας και, βέβαια, την αρνητική γνωμοδότηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Μαγνησίας για το έργο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κρίτων - Ηλίας Αρσένης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Πρώτα απ' όλα, θα με συγχωρέσετε, κυρία Πρόεδρε, γιατί θέλω να πω κάτι που οφείλω σε μένα τον ίδιο και στην οικογένειά μου πρωτίστως, γιατί εκτός από πολιτικοί έχουμε και μία διαδρομή ο καθένας.

Προηγούμενης ειπώθηκε ότι δεν απαντούμε σε ερωτήσεις, ότι δεν ερχόμαστε και ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει γράψει τη Βουλή περίπου στα παλαιότερα των υποδημάτων του.

Απαντώ, λοιπόν, με στοιχεία τα οποία ζήτησα -και τα έχω- και παρακαλώ τον κ. Φάμελλο στον κόσμο τον φανταστικό που βρίσκεται, να τα αμφισβητήσει. Έχουν κατατεθεί εδώ εξήντα τέσσερις επίκαιρες ερωτήσεις για το Υπουργείο. Στο αρχείο μπηκαν επτά, προγραμματίστηκαν πενήντα επτά, συζητήθηκαν πενήντα έξι. Ο Υπουργός απάντησε σε δεκαοκτώ, ο κ. Θωμάς σε δέκα, ο κ. Οικονόμου σε είκοσι οκτώ. Κώλυμα Υπουργού για φόρτο εργασίας, ανεληγμένες υποχρεώσεις, μηδέν. Κώλυμα Υπουργού για κυβερνητική αποστολή ή και άλλα καθήκοντα, κ.λπ., μηδέν.

Άρα, «μηδέν» παίρνει και η κριτική του κ. Φάμελλου, ο οποίος, εν πάση περιπτώσει, θα έπρεπε να ζητήσει μία συγγνώμη, την οποία ποτέ δεν θα τη ζητήσει.

Προχωρώ παραπέρα και απαντώ στον κ. Αρσένη.

Κύριε Αρσένη, αναφερθήκατε στον δήμαρχο, σε άλλους παρόντες, κ.λπ.. Εγώ θέλω να αναφερθώ στο θέμα. Να ξεκαθαρίσουμε τελικώς εάν θέλουμε αυτή την τεχνολογία για την ενεργειακή αξιοποίηση των απορριμμάτων ή δεν τη θέλουμε. Ο τίτλος της ερώτησης μιλάει για εργοστάσιο καύσης σκουπιδιών στον Βόλο. Όμως, το κείμενο της ερώτησης εστιάζει στο έργο

που έχει τίτλο «Ολοκληρωμένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων Βόλου» και το οποίο αφορά κάτι πολύ διαφορετικό. Το έργο αυτό αφορά στην κατασκευή μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων και μονάδας επεξεργασίας προδιαλεγμένων οργανικών υλικών στον χώρο όπου από το 1982 λειτουργεί ο ΧΥΤΑ του Βόλου. Ο δήμος επέλεξε την τοποθεσία του σημερινού ΧΥΤΑ για να δημιουργήσει τη νέα μονάδα, με στόχο την ανάκτηση ανακυκλώσιμων υλικών και την παραγωγή δευτερογενούς στερεού καυσίμου, του SRF, το οποίο αναφέρθηκε και προηγουμένως. Το έργο σχεδιάζεται να εξυπηρετήσει τις ανάγκες διαχείρισης αστικών αποβλήτων των Δήμων Βόλου, Αλμυρού, Ρήγα Φεραίου, κ.λπ.. Στην ίδια τοποθεσία θα λειτουργήσει και ο χώρος ΧΥΤΥ για τα υπολείμματα.

Πρόκειται, λοιπόν, για μία ολοκληρωμένη μονάδα επεξεργασίας απορριμμάτων που σχεδιάζεται να γίνει και στον Βόλο, όπως και σε πολλές άλλες ακόμα περιοχές στη χώρα, η οποία εκτός από την επεξεργασία των απορριμμάτων και την ανάκτηση ανακυκλώσιμων υλικών, θα παράγει και δευτερογενές καύσιμο, το SRF.

Επομένως, να μας εξηγήσετε επί ποίας βάσεως εσείς ως κόμμα –και δεν ξέρω και ποιοι άλλοι εδώ πέρα στη Βουλή– είστε εναντίον του SRF. Το SRF προβλέπεται από τον υφιστάμενο Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων και από τον περιφερειακό σχεδιασμό, που ψηφίστηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση.

Στο ζήτημα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ο φάκελος της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έχει διαβιβαστεί από τις 18 Μαρτίου του 2020 στο Περιφερειακό Συμβούλιο Θεσσαλίας για τη διεξαγωγή της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία διαβούλευσης. Έχει αποσταλεί στους νομοθετούντες φορείς για το σύνολο των σχετικών μελετών. Δίνεται πλήρης πρόσβαση σε κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη και, όπως ενημερωθήκαμε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, ήδη υπάρχουν θετικές γνωμοδοτήσεις από την αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Επιτελείου Στρατού και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας –είναι θετικές– ενώ ο φάκελος συνεχίζει να βρίσκεται στη διαδικασία της διαβούλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό κλήθηκε να γνωμοδοτήσει και ο Δήμος Βόλου, ο οποίος γνωμοδότησε θετικά, ενώ διατύπωσαν τις απόψεις τους και φορείς, όπως πράγματι το Τεχνικό Επιμελητήριο Μαγνησίας και ο Ιατρικός Σύλλογος.

Υπάρχει, λοιπόν, μία ευρεία διαβούλευση. Εσείς βρήκατε δύο γνωμοδοτήσεις οι οποίες είναι εναντίον, για να αναφερθείτε.

Από εκεί και πέρα, όλα θα συνεκτιμηθούν. Όμως, λέω ξανά ότι θέλω μία απάντηση και από σας και από όλους τους Βουλευτές της Βουλής των Ελλήνων. Είμαστε εναντίον σε αυτήν την τεχνολογία; Διότι αν είμαστε, έχω να σας απαντήσω πολλά και διάφορα στη συνέχεια, κύριε Αρσένη, γιατί παριστάνετε το κόμμα σας τον τιμητή στο συγκεκριμένο ζήτημα, ενώ εγώ ξέρω πολύ καλά ότι ακολουθούμε πλήρως τις προβλέψεις τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της εθνικής νομοθεσίας.

Όμως, επιφυλάσσομαι να σας πω γι' αυτά στη δευτερολογία μου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Υπουργέ, θα μου πείτε στη δευτερολογία σας προφανώς, γιατί δεν θα μπορώ να απαντήσω περαιτέρω κι εγώ, καθώς δεν υπάρχει δική μου τριτολογία.

Ας αναφερθούμε, όμως, στην ουσία. Κατ' αρχάς, θα διαφωνήσω με τον συνάδελφο. Όντως έρχεστε στις επίκαιρες ως Κυβέρνηση. Εσείς προσωπικά κυρίως στέλνετε τον κ. Οικονόμου, κάποιες φορές έρχεστε και ο ίδιος.

Απουσιάζετε, όμως, κύριε Υπουργέ, από κρίσιμα νομοσχέδια της αρμοδιότητάς σας. Δηλαδή, το Υπουργείο Τουρισμού μάς έφερε ένα νομοσχέδιο που είχε κυρίως θέματα δικά σας και της κ. Μενδώνη και δεν ήρθατε ούτε μία στιγμή να υπερασπιστείτε αυτά τα ανοσιουργήματα που γίνονταν εκεί μέσα. Αυτά συνέχισαν και σε άλλα νομοσχέδια. Θα θέλαμε να ήσασταν παρών και σ' αυτά.

Τώρα, λέτε ότι είναι σύμφωνα με τον σχεδιασμό και τις ευρωπαϊκές οδηγίες. Προβλέπεται πουθενά στο πλαίσιο της ιεραρχίας

της βιώσιμης διαχείρισης αποβλήτων να γίνεται καύση χωρίς στην πράξη ουσιαστική ανακύκλωση; Με τη μηχανική διαλογή που θα κάνετε, ποιο θα είναι το ποσοστό της ανάκτησης που θα καταφέρετε; Πόσο κάτω από τους ευρωπαϊκούς στόχους είναι; Πόσο κάτω από τους εθνικούς στόχους είναι;

Αυτές είναι ερωτήσεις που καίνε. Χωρίς διαλογή στην πηγή, δίνετε τα απορρίμματα βορά στους ιδιώτες. Ποια ήταν η γνωμοδότηση του Υπουργείου σας σ' αυτή τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων; Διότι μέχρι στιγμής μας είπατε για τους δύο φορείς που αντέδρασαν και τον φορέα που κάνει το έργο, ο οποίος συμφώνησε, τον Δήμο Βόλου. Αυτό δεν είναι διάλογος. Προφανώς, ο Δήμος Βόλου ήθελε να προωθήσει το έργο.

Μιλάτε όμως και για την καύση. Θα σας διαβάσω τι λέει ο Ιατρικός Σύλλογος Μαγνησίας. Λέει, λοιπόν, «Υπάρχουν κάποιοι οι οποίοι έχουν επιλεκτική αοσμία...» -μιλάνε για τη μυρωδιά καμένου πλαστικού που υπάρχει στην πόλη του Βόλου σχεδόν κάθε βράδυ- «...και προσπαθούν να πείσουν την πλειοψηφία των πολιτών ότι δεν μυρίζει τίποτα. Θα τους έλεγα μήπως χρειάζεται να εξεταστούν από κάποιον γιατρό ειδικό για το θέμα της όσφρησης, γιατί μπορεί να έχουν πρόβλημα». Μιλάει γι' αυτούς που κλείνουν τα μάτια, τα αυτιά και το στόμα.

Εμείς δεν είμαστε σε αυτούς, κύριε Υπουργέ. Προφανώς, σας ζητάμε να σταματήσει η καύση με τις επιπτώσεις που έχει για την υγεία των πολιτών στον Βόλο. Προφανώς αυτό ζητάμε. Να μην την επεκτείνετε στη Φυλή, να μην την επεκτείνετε στον «ΤΙΤΑΝΑ», να μην την επεκτείνετε πουθενά αλλού. Θέλουμε να σταματήσει αυτή η ιστορία. Ξέρετε τι λέει η μελέτη του Μετσόβιου Πολυτεχνείου; Λέει ότι οι παραγόμενες διοξίνες από την καύση δεν έχουν όριο, γιατί δεν μπορούν να έχουν όριο. Λειτουργούν σωρευτικά για την υγεία των ανθρώπων και πρέπει να αποκλείονται με μηδενικό όριο.

Αυτά παράγετε. Αυτά δίνετε στην υγεία των πολιτών. Αυτά μοιράζετε στην ατμόσφαιρα του Βόλου και στον «ΤΙΤΑΝΑ» στη Θεσσαλονίκη σιγά-σιγά. Και το ετοιμάζετε και για τη Φυλή και για το Σχιστό και για όλη τη δυτική Αθήνα.

Προφανώς και είμαστε αντίθετοι. Πείτε μας ποια ήταν η γνωμοδότηση του Υπουργείου σας και για ποιο λόγο προχωράει αυτή η διαδικασία. Θα τη σταματήσετε; Σας καλούμε να τη σταματήσετε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Αρσένη, πραγματικά ήθελα να σας ρωτήσω –όποτε επανέλθουμε σ' αυτό το θέμα, καθώς έχει πάρει μεγάλη δημοσιότητα– επί τη βάσει ποίου νόμου, ευρωπαϊκού ή εθνικού, μπορεί κανείς να σταματήσει όλη αυτή τη διαδικασία.

Προηγουμένως μου είπατε ότι δεν πρέπει να εφαρμοστεί ο νόμος του επιχειρηματία στη Σκιάθο. Πολύ σωστά. Θα πρέπει να εφαρμοστεί ο νόμος του κράτους. Και θέλω να σας μιλήσω ακριβώς για τον νόμο του κράτους που πρέπει και εσείς και εμείς όλοι να σεβόμαστε και στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Σύμφωνα με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που έχει κατατεθεί για τη μονάδα αυτή του Βόλου, σχεδιάζεται η δημιουργία μονάδας μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας των εισερχομένων στερεών αποβλήτων, ώστε μέσω αυτής να παράγεται το SRF. Δεύτερον, σχετικά με το SRF, που όπως αναφέρετε στην ερώτησή σας αντίκειται στην ιεραρχία βιώσιμης διαχείρισης αποβλήτων –διαλογή στην πηγή, κ.λπ.– και, άρα, λέτε ότι παραβιάζει την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για τη διαχείριση των απορριμμάτων, θέλω να σας πω τα ακόλουθα.

Πρώτον, βάσει του ν.4042/2012 για τα απόβλητα στο άρθρο 29, σχετικά με την ιεραρχία των δράσεων διαχείρισης αποβλήτων, η ανάκτηση των αποβλήτων για παραγωγή ενέργειας είναι ιεραρχικά ανώτερη από την ταφή. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, στο υφιστάμενο εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων του ΣΥΠΙΖΑ, που εγκρίθηκε στο υπουργικό συμβούλιο της 15<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2015, αναφέρεται η κατά προτεραιότητα αξιοποίηση της ενεργοβόρου εγχώριας βιομηχανίας –τιμμεντοβιομηχανία, κεραμοποιία και λοιπά– για την απορρόφηση των παραγόμενων εναλλακτικών καυσίμων και διερεύνηση δυνατότητων σε υποδομές συνεπεξεργασίας-συναποτέφρωσης.

Τρίτον, στη στρατηγική για την κυκλική οικονομία που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο 2018 -επί ΣΥΡΙΖΑ- αναφέρεται χαρακτηριστικά ως δράση η προώθηση της χρήσης αποβλήτων ως δευτερογενών καυσίμων -αυτό είναι!- στη βιομηχανία η οποία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην εξοικονόμηση μη ανανεώσιμων καυσίμων, τη μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και τη μείωση του κόστους παραγωγής, κυρίως σε ιδιαίτερα ενεργοβόρες βιομηχανίες. Ο ισχύων σχεδιασμός του ΣΥΡΙΖΑ για το SRF, αυτή είναι η εθνική νομοθεσία, αυτή μου ζητάτε να παραβιάσω στην πραγματικότητα.

Στα παραπάνω έρχεται να προστεθεί και η εθελοντική συμφωνία συνεργασίας του Υπουργείου Ενέργειας -που έκανε ο κ. Φάμελλος- και της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος που υπεγράφη στις 3 Ιουλίου 2019 για τον ίδιο λόγο.

Και παραπέρα -για να μην σας πω για το ενωσιακό σύστημα «TAXONOMY» και τα λοιπά, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία συνολικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης -θέλω να σας πω μόνο κάτι -και κλείνω με αυτό-, την απάντηση που έδωσε ο αρμόδιος τότε Επίτροπος Περιβάλλοντος -της Ευρωπαϊκής Ένωσης- προφανώς- στις 30 Απριλίου 2018 στον κ. Χουντή, τότε Ευρωβουλευτή. Λέει τα εξής για το ίδιο θέμα: «Τα στερεά ανακτηθέντα καύσιμα που παράγονται από μη ανακυκλώσιμα απόβλητα μπορούν να αποτελέσουν κατάλληλη επεξεργασία διαχείρισης αποβλήτων, ώστε να παράγουν πρώτες ύλες για διεργασίες μετατροπής αποβλήτων σε ενέργεια, όπως η συνεισφορά σε εγκαταστάσεις καύσης και τσιμεντοκλιβάνους. Η χρήση τους αντικαθιστά την καύση ορυκτών καυσίμων. Σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων, η επεξεργασία αυτή συμβάλει στη μείωση του υπερβολικού ποσοστού υγειονομικής ταφής στην Ελλάδα και στην ανάκτηση της ενέργειας που εμπεριέχεται στα μη ανακυκλώσιμα απόβλητα. Οι αρμόδιες αρχές έχουν την ευθύνη να εξασφαλίσουν ότι μόνο μη ανακυκλώσιμα απόβλητα υπόκεινται στην επεξεργασία στερεών ανακτηθέντων καυσίμων».

Αυτά λέει ο Ευρωπαϊκός Επίτροπος, αυτά λέει η ευρωπαϊκή νομοθεσία, αυτά λέει η εθνική νομοθεσία, που παρεμπιπτόντως ψηφίστηκε επί ΣΥΡΙΖΑ.

Ποια νομοθεσία να εφαρμόσω; Τη δική σας, κύριε Αρσένη; Εσείς, δηλαδή, αν ήσασταν στη θέση μου και είχατε όλους αυτούς τους νόμους μπροστά σας, θα επιλέγατε έναν νόμο του κεφαλιού σας και θα τον εφαρμόζατε επειδή εσάς δεν σας αρέσει η νομοθεσία; Δεν εφαρμόζω δική μου νομοθεσία, εφαρμόζω προϋπάρχουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και αυτή θα συνεχίσει να εφαρμόζω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Σας ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε τώρα, κύριοι συνάδελφοι, στην τρίτη με αριθμό 738/25-5-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Λεωνίδα Στολτίδη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Απαράδεκτη και άδικη διακριτή μισθολογική μεταχείριση σε βάρος των εργαζομένων των επιχειρήσεων του άρθρου 40 του ν.4440/2016.»

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Διαχρονικά, κύριε Υπουργέ, οι κυβερνήσεις που εναλλάσσονται -Νέα Δημοκρατία, ΠΑΣΟΚ, Κίνημα Αλλαγής, ΣΥΡΙΖΑ- εφαρμόζοντας την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική στην άμυνα οδηγούν τις αμυντικές βιομηχανίες της χώρας σε συρρίκνωση και κλείσιμο, με καταστροφικά αποτελέσματα για την άμυνα της χώρας και για τους εργαζόμενους σε αυτές.

Στο πλαίσιο του ν.4440/2016 για το ενιαίο σύστημα κινητικότητας σε αυτές τις επιχειρήσεις -«ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ», «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ», Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα, Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων- νομοθετήθηκε με το άρθρο 40 η δυνατότητα -αναγκαστική για τους εργαζόμενους επιλογή- να μεταταχθούν σε φορείς του δημόσιου τομέα -νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, ανεξάρτητες αρχές και τα λοιπά- όμως δεν διασφαλίστηκαν τα μισθολογικά δικαιώματα των μετατασσόμενων από αυτές τις επιχειρήσεις.

Με την υπουργική απόφαση της τότε Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης κ. Γεροβασίλη αποφασίστηκε ότι οι μεταφερόμενοι κατατάσσονται σε βαθμούς της οικείας εκπαιδευτικής βαθμίδας με βάση τον συνολικό χρόνο υπηρεσίας που έχει διανυθεί στους φορείς προέλευσης. Πρόκειται για μια άδικη και αντεργατική απόφαση, καθώς στερεί από τους μετατασσόμενους μέχρι και τρία μισθολογικά κλιμάκια και τυχόν προσωπική διαφορά τους, περικόπτοντας τις αποδοχές τους λόγω της μη αναγνώρισης προϋπηρεσίας που είχε αναγνωρίσει ο φορέας προέλευσης εκτός του φορέα.

Να σημειωθεί ότι το πρακτικό αποτέλεσμα αυτής της απόφασης είναι επιπλέον απώλειες για τους εργαζόμενους που μπορεί να αγγίζουν και το 20% των αποδοχών τους, πέραν αυτών στις οποίες είχαν υποβληθεί με την εφαρμογή του ενιαίου μισθολογίου και που αγγίζουν το 40%. Αντιλαμβάνεται κανείς τι σημαίνει το άθροισμα.

Επιπλέον, σε φορείς υποδοχής που η απόφαση δεν εφαρμόστηκε από την αρχή θα παρακρατηθούν αναδρομικά από την ημερομηνία υποδοχής των εργαζομένων στον φορέα υποδοχής, εξανεμίζοντας το εισόδημά τους σε περίοδο πανδημίας.

Στο άρθρο 2 παράγραφος 5 του ν.4440/2016 ρητά αναφέρεται ότι σε κάθε περίπτωση η μετάταξη διενεργείται με την ίδια σχέση εργασίας, οι μετατασσόμενοι διατηρούν το ίδιο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, καθώς και τυχόν προσωπική διαφορά στις αποδοχές τους.

Όπως αντιλαμβάνεστε, πρόκειται για μία άδικη και διακριτή μεταχείριση σε βάρος των εργαζομένων τεσσάρων επιχειρήσεων που καταργεί στην πράξη κάθε έννοια ισονομίας.

Ρωτάμε, κύριε Υπουργέ, τι προτίθεται να κάνει η Κυβέρνηση, επανορθώνοντας την αδικία που έχουν υποστεί οι εργαζόμενοι, για να τροποποιηθεί η υπουργική απόφαση, έτσι ώστε να αναγνωρίζεται ως χρόνος προϋπηρεσίας ο χρόνος που έχει αναγνωρίσει ο φορέας προέλευσης -εντός και εκτός του- όπως ισχύει για όλους στο ενιαίο σύστημα κινητικότητας, να έχει αναδρομική ισχύ από τις 22-9-2017 και εντεύθεν, έτσι ώστε να μην παράγει άδικα αποτελέσματα στη μισθοδοσία των εργαζομένων των επιχειρήσεων του άρθρου 40 του ν.4440/2016 και να σταματήσει κάθε μείωση αποδοχών που δεν έχει επιβληθεί ήδη στους εργαζόμενους και να επιστραφούν οι διαφορές που προέκυψαν και παρακρατήθηκαν από τους φορείς υποδοχής στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων του άρθρου 40 του ν.4440/2016.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριοι Βουλευτές, κύριε Βουλευτά, αυτές οι μετατάξεις γίνονται στην πραγματικότητα από φορείς που λειτουργούσαν ως ιδιωτικές επιχειρήσεις -όχι με επιτυχία, για διάφορους λόγους, δεν θα μπω σε αυτή τη συζήτηση τώρα, εξ ου και κάποιες είναι σε εκκαθάριση- και όταν περνάνε στον δημόσιο τομέα οι άνθρωποι αυτοί περνάνε με τους κανόνες του ενιαίου μισθολογίου, όπως ισχύει και για οποιονδήποτε εργαζόμενο στον ιδιωτικό τομέα που τυχόν μπαίνει σε έναν διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και κερδίζει μία θέση στο δημόσιο, την οποία την κερδίζει μετά από μία ολόκληρη διαδικασία.

Αυτοί, λοιπόν, που μπαίνουν έτσι δεν κουβαλούν κάποια προσωπική διαφορά, μπαίνουν με τους κανόνες του ενιαίου μισθολογίου και η ίδια μεταχείριση για λόγους ισότητας, όπως αναφέρεται, ισχύει και για την περίπτωση αυτών εδώ των εργαζομένων.

Στο συγκεκριμένο νομικό θέμα που επικαλείστε οι περιπτώσεις που λέτε ισχύουν για όταν οι μετατάξεις έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα. Εδώ οι μετατάξεις έχουν εθελούσιο χαρακτήρα.

Συνεπώς η άποψή μας είναι ότι για λόγους ίσης μεταχείρισης έχουν και θα έχουν την ίδια μεταχείριση που έχει κάποιος που δουλεύει στον ιδιωτικό τομέα και μέσω ΑΣΕΠ μπαίνει στο δημόσιο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.



**ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ:** Αντιλαμβάνομαι, κύριε Υπουργέ, ότι όλη η λογική της υπεράσπισης της περικοπής αυτής στηρίζεται στο εθελούσιο της υπόθεσης και όχι στον υποχρεωτικό χαρακτήρα.

Κατ' αρχάς, πρέπει να πούμε ότι οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι έχουν υποβληθεί στη διαπιστωτική πράξη που αναγνώρισε τις τριετίες τους πριν τον φορέα από τον οποίο μετατάσσονται στο δημόσιο. Και ενώ το άρθρο 2 του ν.4440/2016 αναγνωρίζει όλα τα δικαιώματα στους μεταταχθέντες -ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά- και χωρίς απώλεια της προσωπικής διαφοράς, σφηνώθηκε -θα μου επιτρέψετε- παρακάτω η βλαπτική διάταξη με την οποία διακριτά έκανε ανισόμετρη τη μεταχείριση σε σχέση με αυτούς που μετατάσσονται από τους άλλους φορείς δημόσιου και ευρύτερου τομέα, χωρίς καμμία άλλη λογική από το στεγνό πετσόκομμα δικαιωμάτων για την εξοικονόμηση χρημάτων, αφού το ίδιο δεν συμβαίνει με τη βαθμολογική τους κατάταξη.

Με βάση και την γραπτή σας απάντηση επικαλείστε την ισότιμη μεταχείριση των μεταφερόμενων από τις εταιρείες αυτές με τους υπαλλήλους που ήδη υπηρετούν σε φορείς του δημοσίου.

Επιλεκτικά πρέπει να πούμε ότι αντιλαμβάνεστε την ισότιμη μεταχείριση και κυρίως όταν βοηθάει στις περικοπές, διότι το αντίθετο δεν το έχουμε ζηήσει και ποτέ. Αυτή, όμως, είναι η πολιτική όλων σας πρέπει να πούμε, η σαλαμοποίηση με χίλιους δυο τρόπους του εισοδήματος για να εκμεταλλεύεστε κάθε στροφή των εξελίξεων και να το πετσοκόβετε.

Ο νόμος προηγήθηκε των τελικών εξελίξεων στις αμυντικές βιομηχανίες. Εσείς και ο ΣΥΡΙΖΑ τις «τρέξατε» με βάση τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προσαρμόσατε τον νόμο για να αποσπάσετε μισθολογικά δικαιώματα.

Πρέπει, όμως, να πούμε ότι ο χειρότερος εμπαιγμός απέναντι στους εργαζόμενους είναι η αναφορά ότι η μετάταξη ήταν μία εθελούσια διαδικασία. Αυτό παραπάει νομίζουμε, κύριε Υπουργέ. Οδηγήσατε τις στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις στην ασφυξία με τη συνεχή υποχρηματοδότηση, τις απαξιώσατε, τις οδηγείτε στο κλείσιμο ή την ιδιωτικοποίηση, αφήσατε για μεγάλα διαστήματα τους εργαζόμενους απλήρωτους και στην άγρια ανασφάλεια και τώρα τους ζητάτε και τα ρέστα.

Αυτοί οι εργαζόμενοι, επιστήμονες, τεχνίτες, κύριε Υπουργέ, έχτισαν και πολύ αποτελεσματικά μάλιστα την άμυνα της χώρας μας, ανέπτυξαν τη δυνατότητα για παραγωγή και σε άλλους κλάδους, σε οχήματα για τις μεταφορές και την άμυνα και πολλά άλλα. Εσείς τους τα πήρατε μέσα από τα χέρια, τα αφαιρέσατε συνολικά από τον λαό μας, για να είμαστε πιο συγκεκριμένοι, και δώσατε τα πάντα -κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τεχνονγνωσία, σχέδια, άδειες ΙΤ και πατέντες που έχουν κατοχυρωθεί.

Οι ολέθριες συνέπειες για την άμυνα της χώρας μας είναι ήδη χειροπιαστές. Ούτε σφαίρες δεν αφήσατε να παράγουμε πια. Οδηγήσατε τη χώρα μας σε ρόλο υπεργολάβου. Τη στείλατε σε απόλυτη εξάρτηση και σε αυτόν τον τομέα. Τα αφαιρέσατε από τα χέρια του λαού μας και πού τα δώσατε; Στους φίλους σας, στους συμμάχους, όπως τους αποκαλείτε, το ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε αυτούς δηλαδή που εξοπλίζουν την αστική τάξη της Τουρκίας, αυτούς που τη χαϊδεύουν και τη σπρώχνουν και τη βοηθούν να προωθήσει τις βλέψεις της, παραβιάζοντας κυριαρχικά δικαιώματα και απειλώντας τη χώρα μας και τον λαό μας.

Είχε αποκαλυπτικά αναφερθεί και ο ΣΥΡΙΖΑ για τον προσανατολισμό αυτόν. Απώτερος στόχος μας, έλεγε, είναι η Ελλάδα να αποτελέσει σε επίπεδο βιομηχανίας κέντρο υποστήριξης των οπλικών συστημάτων των ΗΠΑ και των άλλων συμμάχων μας στη νοτιοανατολική Ευρώπη, καθώς και στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.

Αυτό, θα μας επιτρέψετε να πούμε, κύριε Υπουργέ, δεν έχει καμμία σχέση με τα συμφέροντα και τις ανάγκες της χώρας και του λαού μας. Με βάση το σύνολο αυτού του σχεδιασμού πρέπει να σας κρίνουν οι εργαζόμενοι. Στα χέρια τους είναι η δυνατότητα για έναν άλλο δρόμο ανάπτυξης μακριά από εξαρτήσεις και εξαθλίωση, μια ανάπτυξη που μπορεί να λύσει σήμερα όλα τα σύγχρονα προβλήματά τους και να καλύψει συνολικά τις ανάγκες τους.

Με αυτή την παρέμβαση τσακίζετε περαιτέρω τις ζωές των εργαζομένων, την ατομική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή, που ήταν χτισμένη ούτως ή άλλως με βάση συγκεκριμένες δυνατότητες. Να επαναφέρετε, λέμε, τα δικαιώματά τους, να επιστρέψετε τις απώλειές τους και όχι να εξοικονομείτε χρήματα από τέτοιες περικοπές για διάφορα ΚΕΚ, μέσα μαζικής ενημέρωσης, τράπεζες, αεροπορικούς και ξενοδοχειακούς ομίλους και άλλους. Οι εργαζόμενοι, αλλά και το Κομμουνιστικό Κόμμα απαιτούν την επαναφορά των δικαιωμάτων τους, ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών και μισθολογικών.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):**

Ακούω με πολύ ενδιαφέρον όλη αυτή τη θεωρία. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι κάθε τόσο υπογράφω μεγάλα ποσά από τους φορολογούμενους προς διάφορες κρατικές επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και κάποιων στις οποίες αναφέρεστε. Μεγάλα ποσά. Κατά τη γνώμη σας όλα αυτά τα ποσά έρχονται από κάπου από τον ουρανό, δεν ξέρω από πού, από κάποιο λεφτό-δεντρο, διότι η παρουσία των φορολογουμένων στη διαδικασία σας διαφεύγει τελείως, σας διαφεύγει, δηλαδή, ότι υπάρχουν άνθρωποι, εργαζόμενοι και αυτοί, που πηγαίνουν και πληρώνουν ΦΠΑ και πληρώνοντας ΦΠΑ όταν αγοράζουν ένα βασικό αγαθό γι' αυτούς χρηματοδοτούν όλη τη λειτουργία του κράτους και τους μισθούς των πάντων.

Αυτοί, λοιπόν, που πληρώνουν έχουν και αυτοί δικαιώματα. Δεν είναι μόνο όσοι παίρνουν χρήματα που έχουν δικαιώματα σε αυτή την κοινωνία. Δικαιώματα έχουν και αυτοί που πληρώνουν. Αυτό κάποια στιγμή θα πρέπει να το καταλάβετε. Η δε θεωρία ότι μπορεί το κράτος να ζήσει μόνο φορολογώντας τα κέρδη του μεγάλου κεφαλαίου είναι μία θεωρία η οποία δημοσιονομικά είναι λόγια του αέρα, διότι, ό,τι και να κάνουμε, όπως και να το μετρήσουμε, η πραγματικότητα είναι ότι το μεγάλο κομμάτι του ελληνικού λαού πληρώνει για να υπάρχει ένα κράτος που να λειτουργεί αποτελεσματικά και μία βασική αρχή για να λειτουργεί αποτελεσματικά αυτό το κράτος είναι να υπάρχει μία στοιχειώδης ισότητα μεταξύ αυτών που το υπηρετούν.

Πότε υπάρχει στοιχειώδης ισότητα; Όταν κάποιος που ακολουθεί μία διαδρομή και μετά έρχεται και μπαίνει στο δημόσιο μέσω ΑΣΕΠ αμείβεται όπως αμείβονται και όλοι οι υπόλοιποι. Δεν έχει κάποιο νόημα να πούμε σε αυτόν που ακολούθησε τη διαδρομή του ΑΣΕΠ ότι «εσύ είσαι δεύτερης κατηγορίας πολίτης». Δεν είναι αυτοί δεύτερης κατηγορίας πολίτες, είναι κανονικοί πολίτες που εργάστηκαν, διαγωνίστηκαν, προσπάθησαν, μπήκαν και αυτοί δεν έχουν προσωπική διαφορά.

Έτσι, λοιπόν, όταν θα υπάρχουν δημοσιονομικές δυνατότητες ασφαλώς θα θέλαμε να βελτιώσουμε τις αποδοχές ιδίως των καινούργιων υπαλλήλων που μπαίνουν, που δεν έχουν τις προσωπικές διαφορές, αλλά όχι να δημιουργούμε καινούργιες προσωπικές διαφορές, οι οποίες στο τέλος της ημέρας, επειδή τα λεφτά είναι συγκεκριμένα, από τους ανθρώπους του ΑΣΕΠ που ακολούθησαν αυτή τη διαδρομή, θα αφαιρεθούν.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε τώρα στην πρώτη με αριθμό 5583/7-4-2020 ερώτηση του κύκλου αναφορών και ερωτήσεων του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Υπαγωγή στα μέτρα στήριξης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εποχικά στην τουριστική περίοδο, αλλά οι ΚΑΔ τους δεν συμπεριλαμβάνονται στις πληττόμενες».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, οι επιπτώσεις από την πανδημία πράγματι είναι απρόβλεπτες. Αυτό, όμως, που είναι σίγουρο, είναι το γεγονός ότι το ύψος της ύφεσης θα εξαρτηθεί από την αποτελεσματικότητα των μέτρων και τον σχεδιασμό της κάθε κυβέρνησης στην κάθε χώρα και της Ευρώπης συνολικά.

Η Ευρώπη ξεπέρασε εν μέρει τους δισταγμούς και τα προβλή-

ματα και πήρε σημαντικές αποφάσεις. Θα είναι στη διάθεσή μας σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία από το 2021 και μετά και μέσα στο επόμενο τρίμηνο, τετράμηνο υποθέτω ότι θα γίνει μία ουσιαστική δουλειά στην Ελλάδα για να δούμε με ποιον τρόπο θα αξιοποιήσουμε καλύτερα με διαφάνεια και αξιοκρατία αυτούς τους πόρους και κυρίως με επένδυση στο μέλλον. Αυτό που μένει όμως είναι να δούμε μέχρι τότε τι κάνουμε.

Το Κίνημα Αλλαγής έχει προτείνει ένα ενδιάμεσο πρόγραμμα, που αφορά τη στήριξη της εργασίας, των επιχειρήσεων και βεβαίως πρωτοβουλίες για τη δημιουργία οικονομικού αντικειμένου για τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Ο τουρισμός είναι βασικός πυλώνας. Βεβαίως εξαρτάται και από τις άλλες χώρες. Εξαρτάται όμως και από μας. Το πρόγραμμα εσωτερικού τουρισμού, παραδείγματος χάριν, θα μπορούσε να είναι η μίνιμουμ βάση για τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Δυστυχώς η Κυβέρνηση υιοθέτησε μόνο τον τίτλο του προγράμματος μας, όπως κάνει και με άλλα, αλλά όχι το περιεχόμενο. Η πρότασή μας η συνολική δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για να υπάρχει μία βάση πάνω στην οποία να χτιστεί η δραστηριότητα σε όλες τις περιοχές της χώρας και βέβαια αφορά και τους άλλους τομείς.

Με βάση την ερώτησή μου θα ήθελα να ξέρω, όσον αφορά τις επιχειρήσεις στις τουριστικές περιοχές που μέχρι τώρα δεν στηρίχτηκαν, εάν θα υπάρξει η διασφάλιση μέσω των κανόνων κυρώσεως της επιστρεπτέας προκαταβολής ότι σε αυτή τη δεύτερη φάση θα μπουν και θα στηριχθούν, διότι εξαιρέθηκαν και από τα 800 ευρώ, εξαιρέθηκαν και από τα μέτρα τα υπόλοιπα και από την πρώτη φάση της επιστρεπτέας προκαταβολής.

Επικεντρώνουμε τώρα στη δεύτερη φάση και στο ζήτημα που έχει να κάνει με το ΤΕΠΙΧ και την εγγυοδοσία που βεβαίως αφορά όλες τις επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μικρομεσαίων, οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις θα αποκλειστούν. Αυτό είναι ένα ζητούμενο. Θα πρέπει να δείτε τι κάνετε. Και με αφορμή την ερώτηση, σας επαναλαμβάνω την πρόταση που έχουμε καταθέσει: πρώτα από όλα φέτος σε λίγες μέρες που θα κληθούν οι φορολογούμενοι να πληρώσουν προκαταβολή για το 2020 αυτή να είναι μηδενική για τις επιχειρήσεις που έχουν πληγεί και 50% για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Και βέβαια να δείτε στα σοβαρά πώς θα δημιουργηθεί ο θεσμός του ακατάσχετου επιχειρηματικού και αγροτικού λογαριασμού, ούτως ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις χωρίς να έχουν τη δαμόκλεια σπάθης της κατάσχεσης στους λογαριασμούς τους σε αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Ευχαριστώ πολύ για την ερώτηση.

Θέσατε διάφορα θέματα. Θα προσπαθήσω να απαντήσω πρώτα την ουσία της ερώτησης και μετά κάποια άλλα θέματα που θέσατε. Να ξεκινήσουμε με την επιστρεπτέα προκαταβολή. Η πρώτη φάση πράγματι δεν μπορούσε να πιάσει τις εποχικές επιχειρήσεις για τον απλό λόγο ότι σπανίως οι εποχικές λειτουργούν το πρώτο τρίμηνο και πάντως ελάχιστες είναι αυτές που άντε να ξεκινήσουν στα τέλη του Μαρτίου. Κατά βάση δεν υπήρχαν σε αυτή τη διαδικασία.

Η δεύτερη φάση της επιστρεπτέας που έχει και τον Απρίλιο και τον Μάιο περιλαμβάνει ένα σοβαρό κομμάτι των επιχειρήσεων αυτών, γιατί συνήθως αυτές αρχίζουν περίπου το Πάσχα και σίγουρα τον Μάιο οι περισσότερες δουλεύουν. Γι' αυτές που ακόμη δεν έχουν ανοίξει και δεν είχαν ανοίξει ούτε και πέρυσι τέτοια εποχή, το τι ζημιά θα πάθουν θα το δούμε ανάλογα και με την εξέλιξη του τουρισμού. Πρέπει εκεί να επιφυλαχθούμε, να δούμε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε.

Σε κάθε περίπτωση η επιστρεπτέα στην πρώτη φάση άφηνε κάποιες επιχειρήσεις, κυρίως τις ατομικές που δεν είχαν εργαζόμενο, απέξω. Στη δεύτερη φάση αυτό δεν θα ισχύσει. Οι ατομικές επιχειρήσεις χωρίς εργαζόμενο που ασκούν εμπορική δραστηριότητα, όπως αυτό αποδεικνύεται για παράδειγμα από το αν έχουν ή όχι ταμειακή μηχανή -γιατί καταλαβαίνετε ότι κάποιος που δεν έχει ταμειακή μηχανή στην πράξη δεν ασκεί εμπορική δραστηριότητα-, θα περιληφθούν.

Κι επειδή δεν υπάρχει κανενός είδους κωδικός αριθμός δραστηριότητας στην επιστρεπτέα προκαταβολή -δεν υφίσταται αυτό-, μας δίνει τη δυνατότητα να καλύψουμε τις ανάγκες τουλάχιστον για τις απώλειες Απριλίου και Μαΐου με πολύ ικανοποιητικό τρόπο. Θα πρέπει, νομίζω, να σας λένε και οι άνθρωποι που πήραν επιστρεπτέα προκαταβολή ότι αυτοί που την πήραν για τις απώλειες του Μαρτίου ήταν πολύ ικανοποιητική.

Σε ό,τι αφορά τώρα τον κοινωνικό τουρισμό, κάνουμε ένα πρόγραμμα, αλλά το πρόγραμμα αυτό είναι ένα από τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε -δεν θα είναι το κυρίαρχο εργαλείο σ' αυτή την περίπτωση- για να μπορέσουμε να φυλάξουμε χρήματα που θα πηγαίνουν περισσότερο εξατομικευμένα.

Κι έρχομαι σ' αυτό που είπατε για την προκαταβολή φόρου εισοδήματος. Δεν ξέρω αν έχετε κάνει τον δημοσιονομικό υπολογισμό. Εγώ δεν έχω κάνει ακόμη τον δημοσιονομικό υπολογισμό για έναν απλούστατο λόγο, γιατί ακόμη δεν μας έχουν καταθέσει οι επιχειρήσεις τα κέρδη του '19 για να ξέρουμε ποιος είναι ο δημοσιονομικός υπολογισμός.

Τα ποσά της προκαταβολής όμως είναι πολύ μεγάλα. Θα δούμε, λοιπόν, πώς μπορούμε να το χειριστούμε. Σίγουρα όμως αυτές οι επιχειρήσεις που έχουν πληγεί πρέπει να βοηθηθούν σε πολύ σημαντικό βαθμό μέσα από την προκαταβολή του φόρου εισοδήματος. Εκεί λοιπόν συμφωνούμε.

Τα δημοσιονομικά αυτής της υπόθεσης δεν μπορώ να σας τα πω, γιατί αν δεν δω τι εισπράττουμε, δεν μπορώ να σας πω τον βαθμό στον οποίο μπορούμε να απαλύνουμε τις επιχειρήσεις.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θα σας καταθέσω το έγγραφο της Ομοσπονδίας Εμπορικών Συλλόγων Κρήτης που αναφέρεται αναλυτικά σε συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τις επιχειρήσεις και ιδιαίτερα αυτές που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και στις τουριστικές και τις μη τουριστικές περιοχές, τις χαρακτηρισμένες εννοώ. Βεβαίως, όλη η οικονομία επηρεάζεται. Δεν είναι μόνο οι τουριστικές επιχειρήσεις. Γι' αυτό τα μέτρα πρέπει να έχουν ευρύτερο χαρακτήρα.

Για το θέμα της προκαταβολής του φόρου, θα κληθούν τις επόμενες μέρες να πληρώσουν οι αγρότες, οι επαγγελματίες, οι επιχειρήσεις. Με το ίδιο ακριβώς δικό σας σκεπτικό, ότι δεν γνωρίζετε τι τζίρος έγινε το '19 για να δείτε τι φόρος είναι και άρα τι προκαταβολή για το '20 θα μπορέσετε να αφαιρέσετε από το 100%, θα σας πει ο επαγγελματίας: «Εγώ ξέρω ότι φέτος δεν έχω έσοδα και μου ζητάς για τα μη έσοδα προκαταβολή».

Άρα για το πρώτο εξάμηνο που έχει κλείσει με μηδέν στις πληττόμενες επιχειρήσεις, δεν μπορούμε να μιλάμε για προκαταβολή. Άρα ξεκινάω με το 50% αμέσως. Κάποιος που δεν ξέρει θα πει ότι αφού δεν έχουν έσοδα, θα βγει μικρή προκαταβολή. Όχι, η προκαταβολή βγαίνει -το λέω περισσότερο γι' αυτούς που μας ακούν- με βάση τα περσινά. Άρα είναι κάπου άδικο και ευρύτερα δεν ταιριάζει με τη φιλοσοφία ότι και φέτος περίπου την ίδια δραστηριότητα θα έχουν με την περσινή. Όχι, είναι διαπιστωμένο ότι δεν θα έχουν την ίδια δραστηριότητα.

Άρα για την προκαταβολή, κύριε Υπουργέ, πρέπει να δείτε σοβαρά τι μείωση μπορεί να κάνετε στο σύνολο των επιχειρήσεων -εμείς είπαμε ότι 50% μπορεί να γίνει ούτως ή άλλως- και βέβαια για τις πληττόμενες επιχειρήσεις να μην υπάρχει προκαταβολή.

Το δεύτερο θέμα το οποίο σας έθεσα αφορά τον ακατάσχετο λογαριασμό. Χρειάζεται η θεσμοθέτησή του γι' αυτό το διάστημα, προκειμένου απ' αυτόν τον λογαριασμό να πληρώνονται οι ασφαλιστικές εισφορές, οι εργαζόμενοι, τα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων και να μην επηρεάζεται η λειτουργία αυτών των επιχειρήσεων από άλλες υποχρεώσεις, όπως δάνεια ή άλλες περιπτώσεις. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να δούμε με ποιον τρόπο βεβαίως ρυθμίζονται ή εξυπηρετούνται, όχι όμως από τα λεφτά που πρέπει να πάρουν οι εργαζόμενοι. Και βέβαια, το κλείσιμο της επιχείρησης δεν είναι η λύση.

Όσον αφορά το θέμα των επιταγών, για ένα μικρό διάστημα μπορεί να λειτουργήσει με τη μετάθεση της υποχρέωσης καταβολής, γιατί κι αυτός που κάνει να πάρει, εντάξει να περιμένει

έναν μήνα ή δύο. Αν όμως συνεχιστεί -που συνεχίζεται- η κρίση, θα χρειαστεί ένα ενδιάμεσο εργαλείο.

Σας έχουμε προτείνει, κύριε Υπουργέ, να δημιουργηθεί με την εγγύηση του κράτους τραπεζικό εργαλείο -αν θέλετε, προεξόφληση επιταγών, απλά το λέμε- το οποίο δεν θα δίνει προφανώς, εάν δεν υπάρχουν άλλες εγγυήσεις, το σύνολο του ποσού, αλλά με βάση την ίδια την επιταγή να μπορεί να δίνει ένα 75%, ούτως ώστε και ο οφειλέτης να εξυπηρετείται, αλλά κι αυτός που κάνει να πάρει τα χρήματα.

Δεν μπορεί χωρίς ενδιάμεσο τραπεζικό εργαλείο να συνεχιστεί η εξυπηρέτηση των τραπεζικών επιταγών. Και πρέπει νομίζω να προχωρήσετε σε αυτή τη ρύθμιση, προκειμένου να υπάρξουν αποτελέσματα.

Ολοκληρώνω την τοποθέτησή μου -γιατί πέρασα και τον χρόνο- λέγοντας ότι όσο υπάρχει σφιχτή πολιτική ως προς τη δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων, τόσο περισσότερα χρήματα θα χρειαστούν στη συνέχεια για να απαλύνουμε τις επιπτώσεις της κρίσης.

Με λίγα λόγια, επενδύστε σήμερα στη δημιουργία των οικονομικών προϋποθέσεων για να υπάρχουν δουλειές, να υπάρχει οικονομικό αποτέλεσμα, να υπάρχει δουλειά και θέσεις εργασίας, για να μη χρειαστεί να τα δώσουμε σε επιδόματα ανεργίας και σε επιδόματα επιβίωσης. Διότι αυτό κάθε κράτος ευνοούμενο αναγκάζεται να το κάνει. Δεν μπορεί να μην το κάνει στο τέλος.

Θα πρέπει όμως, για παράδειγμα, για το πρόγραμμα με τον τίτλο «Εσωτερικός τουρισμός για όλους» να μην είναι για διακοσίες πενήντα χιλιάδες που ανακοίνωσε ο κ. Θεοχάρης, λέγοντας: «Μα, αυτά μου έδωσαν από το Υπουργείο Οικονομικών». Αν ήταν τρία εκατομμύρια αντί για διακοσίες πενήντα χιλιάδες, όπως λέμε εμείς, σημαίνει δεκαπέντε εκατομμύρια διανυκτερεύσεις με πέντε ημέρες, επτά εκατομμύρια ημερομίσθια, λιγότερα επιδόματα, μεγαλύτερο κύκλο εργασιών στις περιοχές που θα πάνε τα τρία εκατομμύρια των ανθρώπων να ξεδεύουν και να περάσουν αυτές τις πέντε ημέρες.

Νομίζω ότι πρέπει να το κάνετε όχι γιατί αφορά σπατάλη χρημάτων, αλλά γιατί αφορά επένδυση χρημάτων που θα «αβγατίσουν» για να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Οι επιλογές είναι περίπου αυτές που περιγράφετε. Πρέπει όντως να βοηθήσει η Κυβέρνηση -και βοηθάει- την οικονομία.

Έχει όμως και μία δεύτερη πτυχή επίσης σημαντική, που είναι να μπορέσουμε αυτά να τα κάνουμε με μετρημένο τρόπο, για να μην έχουμε εκπλήξεις σε περίπτωση μιας δυσμενούς εξέλιξης. Να υπάρχουν δηλαδή ταμειακά διαθέσιμα και για μια δυσμενέστερη αυτής που εμείς προβλέπουμε εξέλιξη.

Σε ό,τι αφορά τον κοινωνικό τουρισμό που λέτε, το πόσο θα χρησιμοποιήσει κανείς αυτό το εργαλείο είναι κάτι που συναρτάται και από τα λεφτά που θα αφαιρέσεις από τα άλλα εργαλεία.

Δηλαδή, επειδή μιλάμε φέτος για ταμειακά διαθέσιμα, βάζεις τον κοινωνικό τουρισμό, βγάζεις από την επιστρεπτέα προκαταβολή, τη βγάζεις από την προκαταβολή του φόρου εισοδήματος. Όντως, η προκαταβολή του φόρου εισοδήματος σε επιχειρήσεις που έχουν ζημιά -και μπορούμε να προβλέψουμε με ασφάλεια ότι θα έχουν ζημιά στη φετινή χρονιά- δεν έχει την αναγκαία οικονομική λογική. Μπορεί μόνο να την κάνεις αν είσαι σε δεινή δημοσιονομική θέση ή δεινή ταμειακή θέση. Και γι' αυτό και υπάρχει και μία ειδική νομοθεσία -πρέπει να σας πω- που λέει ότι μία επιχείρηση που μπορεί να προβλέψει ζημιά, μπορεί να πάει στον έφορο με την υφιστάμενη νομοθεσία και να μειώσει πολύ σημαντικά την προκαταβολή.

Από την άλλη πλευρά, τα ποσά που αφορούν τον φόρο εισο-

δήματος νομικών προσώπων είναι πολύ μεγάλα και πρέπει να κάνουμε έναν λογαριασμό ταμειακό για να δούμε το βαθμό στο οποίο θα εφαρμόσουμε αυτό που λέτε. Επί της αρχής πρέπει να σας πω ότι συμφωνώ. Επί του πρακτέου πρέπει πρώτα να μετρήσουμε και μετά να μιλήσουμε.

Και να τελειώσω με μία αναφορά στις επιταγές και το πόσο μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κάποιο εργαλείο ειδικό για τις επιταγές. Η ιδέα είναι ενδιαφέρουσα. Σημειώνω ότι η αρμοδιότητα είναι του Υπουργείου Ανάπτυξης. Δεν μπορώ να σας δώσω μια απάντηση και εκ μέρους του Υπουργείου Ανάπτυξης -εδώ ρωτάτε το Υπουργείο Οικονομικών- αλλά στο τέλος της ημέρας θα βρεθείτε ή θα βρεθούμε απέναντι και στα περίφημα τραπεζικά κριτήρια. Στον βαθμό, δηλαδή, που δίνεις δάνειο, ακόμη και ένα κομμάτι του δανείου να έρχεται από την τράπεζα -γιατί αν δεν έρχεται από την τράπεζα τα δίνεις εσύ όλα μόνος σου, δεν έχει κάποια λογική- θα πρέπει να εφαρμοστούν τραπεζικά κριτήρια.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης είχε την άποψη -και εμείς το αποδεχθήκαμε- ότι το μεγάλο εργαλείο το εγγυοδοτικό, που μπαίνουν τα 2 δισεκατομμύρια εγγύηση μετρητών cash collateral και το οποίο βγαίνει τώρα, θα μπορέσει να καλύψει και τις επιταγές. Εάν αυτό δεν συμβεί ικανοποιητικά, ελπίζω να μπορέσουμε να καλύψουμε ένα μέρος αυτών των δυσκολιών στις μικρές περιπτώσεις με την επιστρεπτέα προκαταβολή, ένα μέρος όμως.

Δώσαμε στον τουρισμό δύο μήνες ακόμη για να προλάβουν να τρέξουν αυτά τα εργαλεία.

Να ξέρετε ότι σε αυτούς που είναι εκτός περιμέτρου δώσαμε πολύ ικανές αναστολές, σε κάποιους που έμειναν με τις επιταγές και είναι εκτός περιμέτρων τουριστικών, για να μπορούν να κινηθούν.

Η δυσκολία πάντως είναι τα τραπεζικά κριτήρια, τα οποία δεν είναι δικά μας. Είναι ευρωπαϊκά και αφορούν τη λειτουργία των τραπεζών. Ελπίζω το εγγυοδοτικό να είναι αρκετά γενναιόδωρο -και είναι αρκετά γενναιόδωρο από την πλευρά μας- ώστε οι τράπεζες να κάνουν την υπέρβαση, να πάρουν τις επιταγές αυτές και να δώσουν χρήματα.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Τις επιταγές τις εκδίδουν οι τράπεζες, άρα ξέρουν την κατάσταση του κάθε επιχειρηματία.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Αυτό που εκδίδουν είναι ένα μπλοκ που έχει κενές σελίδες μέσα. Δεν εκδίδουν το σύνολο των επιταγών.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Δεν δίνουν στον καθένα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Δεν δίνουν στον καθένα μπλοκ. Αλλά δεν μπορούσαν και να προβλέψουν -για να πούμε και το δίκαιο αυτού που δεν βλέπει πολύ καλά- ότι θα γινόταν κάτι που μεγάλα τουριστικά πρακτορεία -ας πούμε- θα τα άφηνε με πενήντα εκατομμύρια κενό στον προγραμματισμό τους.

Είναι πολύ δύσκολο το θέμα. Το γνωρίζω και αντιλαμβάνομαι και αποδέχομαι τον προβληματισμό τον οποίον θέτουν.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Και την αγωνία των επιχειρηματιών.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Ακριβώς.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 20.15' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τρίτη 2 Ιουνίου 2020 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.